Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

EUROPEAN UNION

ОТ РАКЛАТА НА БАБА

ПЪТЕШЕСТВИЕ В СТРАНАТА НА ОБИЧАИТЕ И ТРАДИЦИИТЕ

В БУРГАС И ОДРИН

Sustainable tourism

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

EUROPEAN UNION

This publication has been produced with the assistance of the European Union through the Interreg-IPA CBC Bulgaria -Turkey Programme, CCI No 2014TC16I5CB005. The contents of this publication are the sole responsibility of Mustafa Necati Primary School and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or the Managing Authority and the National Authority of the Programme..

ЛАЗАРОВДЕН

На сцената се появяват орисници и изпълняват етюд с наричания и орисване. Нека запеят петлите, петлите от махалите! Нека засвири овчарят, овчарят и планинарят! Нека по тревите и цветята росни капки заблестят, като сребърни звезди! Нека с първия полъх на южняка лазарки влязат по къщята! Нека нагиздени с пъстри премени да ги заглеждат млади ергени!

През цялото време на орисването на Елена се събират момите и се приготвят за лазаруване, правят венци и играят около нея.

Лазарка 1: Събрахме ли се всички?

Лазарка 2: Ако всички сме тука да тръгваме!

Лазарка 3: Буенеца /водачката/, ако е готова да води!

Лазарка 4: Готова е, да тръгваме!

Лазарка 5: Хайде, Радо, ти застани до нея, че първо в дома, в които скоро ще се задомиш, в него ще влезем.

Лазарка 6: Хайде, Радо, хайде заставай, че да видим как ще те посрещнат …… и с какво ще те надарят.

Лазарка 7 / Рада: Добре де, заставам - ето. Хайде, да тръгваме! */песен/*

Докато те играят и пеят, от едната страна на сцената излизат стопанката на къщата с две деца.

Елена: Добър ден, стопанке! Чакате ли гости?

Стопанката: Чакаме, чакаме! Заповядайте, влезте! Добре сте ни дошли, лазарки!

Елена: *Целува ръка на стопанката и и дава бяла кърпа.*

- Бялото е най-чистия и пълен цвят. В него се отразява всичко и символизира съвършенството, и ново начало. С бяла кърпа те дарявам днес стопанке и нека доброто чистотата и надежда никога не напускат този дом! */песен/*

Към края на песента водачката и втората до нея /бъдещата невеста в този дом се отделят от групата и отиват при стопанката, която дарява бъдещата си снаха с нови дрехи.

Елена: Лазар из село ходи и мома с зелен венец, при свекърва води!

Свекървата я дарява и тя се връща при момичетата, и всички се скупчват до нея.

Лазарка 5: Ти стопанке, отвори чимшир порти, да влязат лазарки. На този хубав, пролетен празник сме дошли да ви попеем и поиграем за здраве и късмет на семейството ви. За плодородие и берекет през цялата година!

Лазарките се подреждат в полукръг. От поставеното бакърче на земята, в което има чемшир всяка лазарка вади от чемшира и нарича.

Лазарка 6: Нека в този дом - Колкото здравец по гората, колко звезди в небесата, толкоз здраве и палати - живот - почит - дни богати!

Лазарка 7: Нека са пълни хамбарите!

Лазарка 1: Нека има дъжд и берекет на нивите и градините!

Лазарка 2: Нека се роят пчелите! Мед и сладост да има!

Лазарка 3: Нека са пълни кесиите!

Лазарка 4: Нека колкото в реката пясъка, толкоз на таз къща врясъка!

Лазарка 5: Нека да никнат и децата като листата в гората!

Лазарка 6: Нека цвят да цъфти - чисто сребро!

Лазарка 7: Род да роди сухо злато.

Лазарка 1: Нека всеки в този дом да получи Дар – живот и плодородие, здраве и веселие.

/Песен/

Стопанката взема кошница с яйца. Вади от нея едно яйце.

Стопанката: Нека яйцата, които ви дарявам бъдат символ на благоденствие и плодородие, на берекет на целия наш край.

Подава кошницата. И започва да раздава на всички железни парички.

Стопанката: И на края, нека както желязната паричка, която ви давам да бъдете здрави. Да бъдат здрави вашите братчета и сестрички, майките и татковците, нека бъдат здрави вашите баби и дядовци. – Да е мирно небето, да са щастливи хората.

Да сме живи и здрави догодина пак да ви посрещнем!

Елена : Благодарим ти, стопанке! Догодина пак ще дойдем!

ГЕРГЬОВДЕН

Песен за Гергьовден пеят момичета и билки берат и наричат билките. Без съпровод.
Мома 1: Първият венец за вакло агне.
Мома 2: Вторият венец за млад овчар.
Мома 3: Третият венец за цяло стадо.
На сцената се появяват две по- големи деца или малки облечени като майки.
Цялото семейство, също излиза на сцената.
Майка: Закичи китки… Да имаме от Свети Георги благословия. Закичи, дъще цветя в градината за по- голям берекет!
Засвирва мелодия и на сцената излизат момчета, които носят греди с които да започнат да правят люлка. Момите украсяват с китки люлката.. На едната греда носена от момчетата виси и блее като агънце малко момченце. На сцената влизат и други момичета и накичват цялото семейство.
Бирник: Я да видим сега, коя мома ще бъде първа? *Играе етюд на теглене на кантара.*
Чува се гайда и на сцената се качват 4- 5 момчета, като първото носи със себе си агне. Стопанина /семейството/ на къщата ги посреща с питка, а жените ги даряват с бяла хавлия, момите ги украсяват с венци, украсява се и агнето.
Стопанина: Добре дошли, овчари! Честит да ви е празника! Посрещам ви с хляб с мълчана вода замесен, от много моми опечен.
Овчаря: Сутрин рано на Гергьовден с дясна ръка агне ви подавам и от сърце ви го подарявам */мъжки танц/*
Овчаря: Таз година ще бъде още по- богата! Овце ще близнят и много мляко ще дават, и много вълна ще острижем. Хлябът това показва.
Оставя питката, взема едно момиче и го качва на люлката, и казва овчаря:
Овчаря: Люлко, люлко кой се люлее на люлката?
Всички: ……се люлея на люлката.
Овчаря: А кой ще я полюлява?
Всички:….. ще я полюлява.
След това друго момче взима девойка и я качва на люлката и се повтарят думите. Така се изреждат всички. Танц и хоро. В края на хорото излизат всички от сцената.

ПЕПЕРУДА

Зазвучава Фонова музика. От едната страна на сцената влизат шест момичета, а от другата страна шест момчета. Започват да шушукат помежду си. Разиграва се етюд на притеснение /тревога/, че няма вода.

Елена: Събра ли се млади и стари на мегдана, но не хоро заиграли, че гайда и тъпан от дни са замълчал! Жарко слънце на връх планина заигра, всичко на земята съхне онемяло и в реките капка вода не останало!

На сцена с песен и танц от едната страна влизат облеченото като пеперуда момиче и още няколко момичета облечени в носии, момичетата играя и пеят песен, а Пеперуда се моли за дъжд, танцува пред тях с менче и босилек, танцува и пръска вада. От другата страна влиза стопанката на дома. Песента е „Отдолу иде хубава Рада“, която се изпълнява вървейки по пътя. Със започването на песента момчетата излизат от сцената. Със завършването на танца момичетата се подреждат за следващия танц и запяват „Пеперуда ляга, по село ходи', или „Пеперуда ходи“.Стопанката на къщата се приближава до Пеперудата, държейки с двете си ръце сито с брашно. Фонова музика.

Стопанката: Добре сте дошли, пеперудени гости! *Вдига ситото над главата на пеперудата и ръсейки нарича за дъжд.*

След наричането на стопанката, едно от момичетата отива до менчето с вода, потапя китка босилек и ръсейки нарича. Така се изреждат всички момичета.

Стопанката: Хайде сега да видим каква ще е годината. Завърти пеперудо, сито и ако падне нагоре пълна и богата ще е годината, а ако падне захлупено ще е тежка.

/етюд/

Стопанката: Е, пълна и богата ще е годината!

Стопанката дарява пеперудата с яйца, сирене, сланина, масло и брашно.

- На този ден се дава брашно, защото от брашното се прави всичко да се нахранят хората. Днес ще съберете много брашно, с него да направите питки и да ги раздадете в селото, за да е богато и да са сити всички през цялата година. Лети, лети, пеперудо, лети и нека Господ чуе молитви те ти и да ни изпрати дъжд. И нека да ни е благословен всеки подарък от небето. Ето тук съм ви приготвила още яйца, сирене, сланина и масло. Да сте живи и здрави, пеперудо , благодаря, че и през нашия дом минахте!

Елена: Лети, лети, Пеперудо! Лети из гори и села!И на Бога моли се, голям дъждец да даде!

Елена, повтаря текста си няколко пъти. През това време от двете страни на сцената излизат момчета и момичета, както в началото на мегдана, повтарят същата картина. След третия път продължават текста на Елена.

Дете: Да се роди богатство: жито, пшеница, ечемик, фасул!

Дете: Да се пукат хамбарите!

Дете: Да са сити всички през цялата година!

Всички играят хоро!

КОЛЕДА

Зазвучава музикален фон - „Добри гости коледари“. На сцената влиза и излиза стопанката / майка/, която се вижда как подрежда трапеза.

Стопанката /Майката/: Господи, как времето ми никога не стига. Уж рано станах пеща запалих, с мълчана вода питка омесих, още опекох - повдига питката, и на нея говори - ама хубава стана. И какво слънце ми е огряло на нея. Е това е моята радост. Май вече съм готова. Я още веднъж да видя. Тука са купичките с пуканки, сушени плодове, орехи, питка, суджук. Какво направи нашият стопанин? Отиде вино да вземе и още го няма. Пак на вино ще стане.

На сцената влиза малко момченце с няколко дръвчета в ръка.

Момче: Мамо, още дърва нося. Нали и днес огъня не трябва да угасва?

Стопанката /Майката/: Точно така момчето ми. Браво на теб! Нали ти казах вече. На Бъдни вечер цялото семейство се събира около празничната трапеза, на която са подредени постни ястия, много сушени плодове, орехи …. А в средата на масата се поставя погача, в която са замесени пара и дрян. Вечерта се запалва огън, който трябва да гори цяла нощ. В него се слага голямо дъбово или крушово дърво, отсечено и донесено в къщи от млад мъж. Това дърво се нарича бъдник. По него се гадае каква ще бъде следващата година.

Забързана на сцената влиза и една мома /дъщеря/ .

Мома: Мамо, и моя писан, още меден кулак е станал! Целия с със стафиди и бонбони украсен!

Чува се коледарска песен.

Мома: Чакай да видя!

Излиза от сцената и се връща

Мома: Мамо, коледари насам идат!

Майката: Чувам, чувам дъще, ама защо още татко ви се бави?

Момче: Мамо, да ида да ги посрещна!

Майката: Не, ти стои тука, на коледари портата се отваря от момата или стопанина. Хайде, отивай дъще, отивай коледари да посрещнеш.

Момата излиза.

Стопанина на къщата влиза на сцената с бъклица в ръка.

Стопанина /Бащата/: Ето и греeното вино е готово. За гости сме готови вече!

Зад сцената се чува глас.

Коледар: Домакини отворете, добри гости посрещнете!

Мома: Заповядайте, влезте, скъпи и чакани гости!

Коледари запяват и влизат на сцената.

Стопанина: *Подава бъклицата*

- Заповядайте, хайде, седнете и си починете, че много път сте преминали! Пийнете да се стоплите! Хайде, Наздраве!

Започват автентични коледарски наричания.

Стопанина: Хайде, дъще няма ли да донесеш и кравая да дадеш.

Момата отива да вземе кравая.

Стопанката: Хайде, момчето ми, вземи с пуканки и ошав коледари да почерпиш!

Момчето взема от масата и черпи коледарите. Момата се връща с кравая и с поклон го подава на коледари. Коледар поема кравая целува ръка на стопанина, сваля си шапката.

Коледар: Дружина, шапки си свалете, молитва ще се изрича!

Коледарска молитва

- Речете, дружина: Амин! Амин, дружина!

Стопанинът: Вземете тази кърпа кенарена, с парата сребърна. И за да е богата годината, още ви дарявам суджук и тази сланина!

Коледар 10: Благодаря ви стопани! Колкото сме думи изрекли, и колкото песни сме изпели,толкова сполука в този дом да има! Хайде, да тръгваме!

Коледари тръгвайки запяват.

КУКЕРОВДЕН

Обичаят започва сутринта с ритуално обхождане на селището от кукерската дружина и продължава през целия ден. Кукерите посещават онези стопани, които ги поканят. Щом влязат в двора, благославят стопаните за здраве и берекет през годината. Посещението завършва с кукерско хоро при съпровод на гайда. През това време наблюдаващите играта мъже се опитват да откраднат кукерската мома. Кулминационен момент в обичая е обредното „заораване и засяване". Кукерите изорават най-малко три бразди, орачът сее и нарича за плодородие и добра реколта през годината. Кукерите се търкалят в изораното, за да „полегне" житото. Две момичета в народни носии дават обреден хляб на орача, който го разчупва и раздава от него на присъстващите.

Зад сцената засвирва гайда. Две момичета влизат от едната страна на сцената едното носи питка в ръка.

Константин: Кукер земята заорава и посява, от злото нищо не остава! Кукер се мята и търкаля, звън небето осветява, сърцето завладява и на всички здраве пожелава! Нека кукеров ден влезе заедно с мен!

На сцената влизат кукери в колона по двама, водени от белия кукер, който влизайки започва да се търкаля по сцената. Царят вади от торбата жито и го хвърля навсякъде / на сцената това само се играе/. Кукерите три пъти обикалят сцената, през това време бръснарят играе, че бръсне и подстригва стопаните, а лекарят със слушалки го преглежда. Кукерите се нареждат в кръг, белия кукер застава в средата, оставя пръчката и започва да ги предизвиква един по един за борба. В кратката битка белия кукер, пада на земята и не мърда, Кукерска „мома" или Кукерска „баба" отиват да го оплакват.

Кукер 1: Там дето кукер играе, здраве и берекет да има!
Кукер 2: Колкото са в гората билките, толкоз да са децата в люлките!
Кукер 3: Колкото са на рибите люспите, толкова да са в кесиите жълтиците!
Кукер 4: Колкото са ми в къделята нишките, толкоз да са ви парите в кесийките!
Кукер 5: Колкото е як и здрав на кукера дървения ятаган, толкоз да сте здрави и яки всички тука!
Кукер 6: Колкото ми са тежки пискюлите, толкоз да тежат житата , за да е сита годината!
Кукер 7: Да потъне в дън земя злото, да бъде цар доброто!
Константин: Хайде, да почерпиш кукерите! *Момичето подава питката.*
-А сега, да се хванем на едно хоро. Тъкмо засяхте, сега да отъпчем, за да е на берекет годината!
Всички играят хоро.

СИРНИ ЗАГОВЕЗНИ — ПАЛИ КОШ, ПРОШКИ

Константин: Да потъне в дън земя злото, да бъде цар доброто!
Константин: Мамо!
Тръгва към нея и я прегръща.
Мама: Здравей, момчето ми! Честит имен ден!
Константин: Мамо, и ти си облечена в носия, и аз, Елена също. Много си красива! Мамо, ние намерихме бабината ракла и там, в нея има много хубави неща! Искаш ли да ти ги покажа! Мамо, къде ми е подаръка?
Мама: Добре, нека всичко подред. Първо къде е Елена, още ли сте сърдити?
Константин: Тя каза, че с мен не иска да играе и горе в стаята за нещо си мечтае.
Мама: Чакай сега ще видим. *Отива до края на сцената и се провиква:* - Елена!... Елена!...
Елена: *Чува се глас* - Да, мамо!.. Тук горе съм! Сега идвам!
Мама: Хайде, побързай! - към Константин - Това са моите играчки! Виж баба всички ги е прибрала! Я кажи това какво е! *-показва кукера.*
Константин: Стига, мамо, ти сериозно ли ме питаш! Това е кукер и гони злото!
Мама: Браво, много знаеш!
Елена: *Затичва се към мама* - Мамо, мамо, много те обичам! Защо си се облякла с тази носия? Къде е татко?
Мама: Искам да бъда като вас, а татко отиде при големия огън и на баба да помогне. Скоро и ние там ще отидем. Нали ви казах, нашата баба в огъня ще играе. А сега готови ли сте за голямата изненада!
Елена и Константин: Да!
Мама: Добре, дайте си ръцете и с мен кажете! *Хващат се за ръце и заедно казват:* Нека музика засвири и всичко тук да заиграе!
Зазвучава музика и на сцената облечени в носии излизат момчета и момичета в танц/ хоро /. След танца момичетата отиват при Елена, момчетата при Константин, чуват се възгласи.
Момчета: Честит имен ден! - *подават си ръце и се прегръщат.*
Момичета: Честит имен ден! - *подават си ръце и се прегръщат.*
Госпожата: *Тя вече се появила на сцената.* - Мили деца, моля за малко внимание!
Елена и Константин: Госпожо! *Отиват при нея и я прегръщат* - Госпожо!
Госпожата: Честит да е именния ден и на двама ви! Ние, от нашата група , никога не оставяме нашите приятели и в празници, и в трудности! За това ето ни днес тук, дълбоко в нашата Странджа планина. Нека да благодарим на родителите на Елена и Константин, които направиха всичко възможно това да се случи. Нека ги аплодираме ! – *децата пляска с ръце.* - Знам, че бързате да играете, знам, че всички очаквате да се стъмни и при големия огън да отидем, за да видим едно от най-големите тайнства предавано от векове, записано в книгата на световното културно наследство, съществуващо единствено в нашата планина. Нестинарството. Хора, които с боси крака играят в огъня. Но преди това да се случи, имам една идея, гледайки наш Константин с кукерите как играе ,много ми се прииска точно този ден да довършим. Искате ли?
Децата: Да!
Госпожата: Добре, хайде обаче да започнем от начало! Нека да помолим майката на Елена и Константин да ни разкаже.
Мама: Сирни Заговезни - този празник винаги се чества 7 седмици преди Великден и една седмица след Месни заговезни.! Този ден е свързан с кукерските игри, с палене и прескачане на огньове! Кукерите гонят злите сили и благославят за здраве и плодородие! Карнавалните кукерски игри завършват с обряда „Пали-кош”, с който се отбелязва края на зимата и настъпването на пролетта. Вечерта всички се събират около трапезата и си искат прошка!А след вечеря започват игрите. Нека сега първо ще играем на една игра, нека сега да направим един голям кръг на земята. Тази игра се нарича хамкане. В миналото на един конец връзвали сварено яйце, халва. Връзва ли са даже и горящ въглен, и са карали децата да го духат с все сила. Сега ще бръкнем в раклата на баба, за видим какво ще намерим.
Отваря раклата и изважда една пръчка на която виси конец
Мама: Сега да завържем халва. Ето, завързваме я на конеца, ето така. Готови сме играта да започне. Сложете си отзад ръцете и малко се изправете. Аз ще въртя, ето така конеца с халвата, а всеки от вас ще се опитва със зъби да я хване. А този който пръв успее ще бъде здрав и честит през цялата година и ще има здрави, силни бели зъби! Готови!.... Започваме!
- Сега ще направим Паликош, но за тази цел ще трябва да ми помогнете.
Майката: Сега е време и за прошка да си вземем. Нека тук момчетата застанат, а тук момичетата- разделя ги на две колони . и един към друг се обърнете, и ръце си целунете. Прошка си вземете.
Децата се обръщат едно към друго и взаимно си целуват ръце.

НЕСТИНАРСКИ ИГРИ

Чуват се гайда и тъпан /нестинарско хоро/ започва шествие.

Майката: Хайде, деца време е при нестинарския огън да идем. Най-отпред места да си намерим и всичко да видим.

Госпожата: По двама бързо застанете и след мен тръгнете!

Шествието се качва на сцената и застава в полукръг. Баба Злата взема един търмък и започва да играе разстилане на огъня, като първо прави кръст. Заедно с нейните движения изгрява светлина картина, първо на кръст и после на нестинарския кръг. След това баба Злата отива взема иконата и като я вдига на високо пред себе си излиза напред към единия край на авансцената. В този момент на другия край излиза и Елена – тя е облечена в бяла риза и боса с икона в ръка. Тъпана спира, а гайдата свири тихо като фон. Сцената става сумрачна, така, че публиката да вижда само огненото кълбо, бабата и Елена. Хубаво е тук да има два следача за тях. Сцената трябва да е магична, почти нереална. Всички останали застават като на стоп кадър.

Елена: За баба днес говорят всички! Как тихичко на пръсти влиза и излиза,в къщи или в двора, все шета и подрежда. От сутрин до вечер дори за миг не спира, а когато реши да си почине, шарени конци - кълбо по кълбо навива. Навива и говори…

Баба Злата: Кълбото е като живота, ден по ден се той развива дорде му дойде края.

Елена: За баба днес говорят всички! Как всяка сутрин пред иконата се кръсти и сякаш отмерва времето със пръсти. Как на прага с очи към слънцето застава тихичко запява,и да се върне някой още се надява…За баба днес говорят всички! Как в къщи каквото и да става,тя винаги до децата си застава, и на белята вместо да се скара, с усмивка всичко им прощава. За баба днес говорят всички! Как вечер сяда на машината си стара, на бели ризи шевици слага. Шие и наплита и за времето не пита.За баба днес говорят всички! Как ден през ден, през змейови къщи ходи. Как през самодивски поляни гайда я води, как билки събира и на тях говори. Как нестинарско хоро играе и щом иконата към небе обърне, сам Господ за ръка я води, и през огъня тихо и говори. И кога я за Странджа питат, тя ще им отговори:

Баба Злата: Не сте ли виждали зелената усмивка на странджанската зеленика и зеления пожар на дърветата.. Това е нейната дреха! Не сте виждали как реката раздира пазвата на планината,и освободена се втурва надолу! Това е нейния порив! Не сте ли чували неудържимата радост на песента от внезапния дъжд, песента, която отеква редом с нашите стъпки, песента, бликнала направо от сърцето. Това е нейния глас! Не сте ли виждали как странджанския залез запалва огнено нестинарско хорище и босите ти нозе сами те повеждат през жаравата с вяра в доброто! Това е моята Странджа - „Огнена и вечна“!

Елена: За баба днес говорят всички! А аз, Свети Константине и майко Елено, за вашето застъпничество пред Бога моля. Дайте ми сила и вяра, нестинарка като баба, аз да стана и завинаги в Странджа да остана!

Гайдата и тъпана започват нестинарско хоро, Елена влиза в огъня и започва да играе.

Баба Злата: Благослови и пази Боже, целият ни български род! Да пребъде днес! И утре! И вовеки и веков! Амин!

Баба Злата влиза в огъня и играят заедно. Бавно картината се променя и всички започва да играят хоро. След хорото всички както в началото, застават като на снимка.

Дикторки текст за Странджа: Каква е тази зелена шир, която се извисява на горе към небето, сякаш да предизвика синьото.Зелените върхари на дъбовете, залените усои, зелените поляни, и онзи омаен цвят на зелениката. И тези бели пътища, по които ти се струва, че още трополят конете на Индже и Вълчан войвода. Странджа…..И тези песни, които ръмят като пролетен дъжд, надпяват се с тъпаните и гайдите, от хорищата и мегданите. Дълговечна земя на самодиви и змейове, дълговечна земя на легенди и митове, в която палещото слънце ражда нашите мечти. Земя на древни храмове и светилища, които и до днес пазят онази бликнала от сърцето молитва, молитва, която пречиства душата.
Странджа - огнена и вечна.
Странджа - нашето минало, нашето настояще и бъдеще.
Странджа…

Финал.

ИМЕН ДЕН Константин и Елена

Действие в къщата на баба Злата, която има две внучета - Константин и Елена. На сцената нахлува Елена. Константин влиза на сцената с потури, риза и калпак, дърпа и влачи по земята голям пояс, който се опитва да увие около себе си.

Константин: Виж ме, виж ме, сестричке. Може да съм малко смешен, но подаръка на баба много ми харесва. На теб харесва ли ти твоя? Забравих. Честит имен ден! Трябваше с това да започна. Ще ми помогнеш ли да го сложа?

Елена въобще не го поглежда.

Константин: Знам, знам защо си тъй сърдита, но ако ми помогнеш, обещавам таблета си ще ти дам - интернет има много там.

Елена: Не искам от никого нищо. Искам вкъщи да си ида. И да спре тази щуротия.

Чува се звън на мобилен телефон. Константин пуска пояса, който продължава да се влачи по земята. Отива до масата и взима мобилния телефон.

Константин: Мама е!... Бързо ела!

Включва видео връзка.

Мама: Здравейте, мили дечица. Трети юни е. Какъв празник е днес? И кой има имен ден, бързо ми кажете?

Константин: Аз ще кажа, аз ще кажа! Ние мамо. Днес е Св. Константин и Елена.

Мама: Браво, браво на вас! Нека бъдат славни и ви носят много сила, и доброта вашите имена. Нали знаете, че мама и татко много ви обичат?

Константин: Мамо, мамо, мамо искам нещо да ти кажа. Баба днес ни изненада. Представи си до леглото вместо дънки и фланелки тази сутрин аз открих потури, пояс и калпак. И Елена има цяла странджанска носия.

Мама: Слушайте, трябва нещо важно да ви кажа. На този ден от стари времена в нашата Странджа планина, за да измолят от Св. Константин и Елена много доброта, хора се събират и върху огъня танцуват. Те нестинари се наричат. Нестинарка е и вашата баба, за туй днес на нея не пречете! Големи сте и на баба помогнете!

Константин и Елена: Да, мамо!

Мама: Добре, до скоро!

Константин и Елена: Чао, мамо.

Чува се камбанен звън, гайда и тъпан. Бабата танцува върху огъня.

ФИЛЕК

Герой 1: От незнайни времена - Странджа - красива, стройна, гиздава мома пази своето богатство за вечни времена. Игри и песни огласяли са мегдани и поляни.

Герой 2: Тез игри идват от далеко и правят всичко да е леко.

Герой 3: И за да ви докажа колко е добра нашата Странджа, ще ви кажа… Дори забрана, когато падне във велики пости за свирни, за празненства и гости в пазвата си пази игри на Филек.

Герой 4: Те не се играят по друго време. Както казват тук старите - „ Нека играят младите! Сега им е времето и ние бяхме като тях. Нека се надпяват и играят.“

Герой 5: Нека се „пее на уста” и да започне нашата игра. Нека всеки да чуе, как ще бъде представен в надпяването.

Започват игрите на „Филек“ - харесване, закачка. На сцената влизат и момичета с носии. Участниците се хващат за ръце или за кърпи, нареждат се по двама в колона, като образуват дъга и се провират по двойки под дъгата отзад напред, докато се изредят няколко пъти. През това време се изпълняват песента: Филек /Извор на красота и родолюбие – 1969г./:

„Събрали ми се набрали, всичките моми и момци, на зелената поляна, филека да си играят, /2/филека - препусканица, препусканица въртележка, /2/ въртележка и плескуница.

Герой 1: Хайде да поиграем на пръстен!

Деца се нареждат клекнали в кръг, едно дете е извън кръга, а друго дете е в кръга.

Докато децата пеят: „У кого е пръстена, нека първи да дойде“, *детето което е в кръга държи пръстена и се надвесва над всеки и оставя пръстена в някой от клекналите деца. Тогава детето, което е извън кръга започва да търси в кого е пръстена, а останалите пеят:* „Бягай, бягай пръстенче, бягай да не те хванат.“

Когато детето намери в кой е пръстена, той застава навън и започва да търси пръстена.

Герой 3: Хайде, хайде прескочи кобила! Момчета се нареждат и започват да се прескачат.

ЕДЖЕ И ЛАВАНДУЛОВАТА ФЕЯ

СЦЕНАРИЙ 1

Едже прибира вещите си , която ще се премести в Одрин от къщата, в която живеят дълго време поради служебното положение на баща си. Изглежда, че е неохотен, въпреки че се вижда че, е организиран добре. След дълга подготовка тя въздъхвайки взема куклата си.

ЕДЖЕ:
Не ме гледай така, Ибиш. Не е вярно че не искам да отида. Не, не забавям работата си. Просто си мисля. За какво мисля? Винаги ще поддържам връзка с приятелите си тук, но моят курс по танци е прекъснат. Много ще съжалявам, ако не мога да продължа, когато отида.
Майката на Еџе почуква на вратата и влиза в стаята с приготвената от нея плодова чиния.
Вижда, че лицето на Еџе е мрачно.
МАЙКА: Колко добре си се подготвила, да си жива и здрава моето красиво момиче. Малко се изморихме нали?
ЕДЖЕ: Не мамо. Не съм уморена. Мислиш ли, че ще мога да свикна с Одрин?
МАЙКА: . Ще свикнеш, дъще моя. Повярвайте ми, много ще обичаш Одрин. Хайде, не мисли за това. След като си свършите работата, лягайте да спите. Знаете, че тръгваме утре.
ЕДЖЕ: Добре мамо, Лека нощ и на тебе.
МАЙКА: Лека нощ, и на тебе красивата ми дъщеря.
Майката излиза от стаята.
Едже свършвайки задълженията си и ляга замислено. След известно време тя заспива. Когато отваря очи, тя вижда феята в стаята, която блести ярко в лилавата си рокля, и нейната кукла Ибиш се съживява. Пита феята в чудо.
ЕДЖЕ: Коя сте вие ?
ФЕЯ: Здравей Едже. Не се страхувай. Аз съм лавандулавата фея. Куклата ти Ибиш като ми каза че, си много замислена, реших да тръгна на пътешествие с тебе.
ЕДЖЕ: На пътешествие ли? Къде?
ФЕЯ: В Одрин.
ЕДЖЕ: Няма начин да стане.
ФЕЯ: Защо?
ЕДЖЕ: Ние без туй утре ще потеглим за Одрин.
ФЕЯ: Знам. Но това ще бъде друго пътуване. Хайде, дръж ми ръката ела с нас.

СЦЕНАРИЙ 2

Едже макар че малко е неспокойна хваща ръката на Лавандуловата фея и Ибиш. Те отлитат на път. Виждайки, че се разхожда по облаците, Едже изненадано и вълнуващо забелязва своята кукла Ибиш.
ЕДЖЕ: Ибиш? Ти как така порасна изведнъж и можеш да говориш?
ИБИШ: Ти когато беше толкова замислен и тъжен аз трябваше да направя нещо. И аз поисках помощ от лавандуловата фея. Колко красив съм станал нали ?
ФЕЯ: Хайде деца, нека да побързаме малко. Едже вземи този одрински червен шал. Не искам да ти е студено. Много ти подхожда .
ЕДЖЕ: Аз много обичам червения цвят. Обаче тонът на този е бил много по красив. Благодаря ти много.
ФЕЯ: Дръжте се здраво!

ЕДЖЕ И ЛАВАНДУЛОВАТА ФЕЯ

Влиза музиката, Феята, Ибиш и Едже летейки излизат от сцената.Сменя се сцената. Прави се възстановка на фестивала "Какава". Танцьори, музиканти, разносчици в цветните си дрехи, всички с радост празнуват. Феята, Ибиш и Едже също излизат на сцената. Едже, която вижда фестивалната зона, от изненада и вълнение се оставя да танцува. Всички започват да се събират около Едже и да танцуват. Едже се уморява и се оттегля и започва да наблюдава веселието. По това време танцьори, представляващи булката, идват с огледална метла в ръце. Те танцуват с танцьори, представляващи свекърва им. Булките обграждат Едже и въртейки се поставят огледалната част на метлата на Есе. Едже се поглежда в огледалото оправя си косата и шала и се присъединява към танца Всички танцьори слизат от сцената. Тя остава на сцената с Феята и Ибиш.

ИБИШ: Едже, вземи , яж бадемов марципан. Уморена си
ЕДЖЕ: Аа! Това е било много красиво.
ФЕЯ: Хайде !. Дойде време за въртене.
ЕДЖЕ: Но ние се забавлявахме много. Танцуването ми дойде много добре.
ФЕЯ: Не се притеснявай Едже. Когато идвате в Одрин, можете да танцувате всяка година на фестивалите.
ЕДЖЕ: Ура! Тогава да се върнем обратно. Трябва да се събудя рано.
Лавандуловата фея,

СЦЕНАРИЙ 3

Едже държат ръката на куклата и летят обратно към дома. Лавандуловата фея слага Едже в леглото си и я покрива.
ЕДЖЕ: Благодаря ти Лавандулова фея. Направи ме много щастлива. Добре че те има.
ФЕЯ: Благодари на Ибиш, не на мен. Когато идваш в Одрин, и посетите лавандуловите градини, ще забравим копнежа си. (Фея излиза. Едже забелязва шалчето и вика след нея)
ЕДЖЕ: Хеей! Забрави шала. Не ме чу. (Оставя шалчето на ъгъла на леглото си и отива в леглото си) Благодаря ти, Ибиш. Толкова се радвам, че те има.
ИБИШ: Аз ти благодаря Едже. Ти както винаги бише при мене и аз ще бъда при тебе. Когато заминеш за Одрин няма да ме оставиш нали ?
ЕДЖЕ: Може ли таково нещо? Ти си единственият ми Ибиш. Лека нощ.
ИБИШ: Лека нощ.
Едже заспива. Сцената е като преди пристигането на феята. Ибиш също се е върнал в старото си състояние. Единствената разлика е, че шалът лежи на ръба на леглото. Сутрин е майка й се обажда на Есе.
МАЙКА: Едже! Хайде, събуди се. Ще закусим и потегляме.
ЕДЖЕ: Идвам мамо!
Едже става набързо от леглото си. Изведнъж изскача от стаята. Идва отново. Взема нещо, което тя е забравила и бързо излиза от стаята. Идва отново, забравила е нещо друго. Вижда шалчето, когато излиза.
ЕДЖЕ: Чакай ме Одрин. Аз идвам.
С радост слага шалчето на врата си и излиза от стаята, движейки се и танцувайки като Феята на лавандулата.

МИЧО В ОДРИН

СЦЕНАРИЙ 4
Докато на кормилото капитана на кораба Рюстем напредва по курса, изпъшкайки се показва Мичо.
КАПИТАН : Къде остана Мичо? Щеше да донесеш малко вода.
МИЧО: Дойдох капитане.
КАПИТАН: Сине какво е това?
МИЧО: Чаша.
КАПИТАН: Защо е празна?
МИЧО: Аа! Празна ли е? Вярно забравих да го пълня.
Мичо излиза с чаша в ръка. След известно време запъхтян идва с дамаджана в ръка.
КАПИТАН: Мичо какво е това?
МИЧО: Дамаджана капитане!
КАПИТАН: Аз как ще пия от това?
МИЧО: Прав сте. Чашка трябва нали? Нека оставя това и да взема чашата.
КАПИТАН: Какво да направя с празната чаша, синко, къде е умът ти?
МИЧО: Къде ми е ума?
КАПИТАН: И аз това питам къде ти е ума ?
МИЧО: Да си взема ли акъла сега с чашата ?
КАПИТАН: Не мили !
МИЧО: Тогава да донеса чаша без акъл
КАПИТАН: Не става!
МИЧО: Ще взема умна чаша. Нова технология.
КАПИТАН: Не мили! Не казвам това. Главата ти е уловена в нещо.
МИЧО: Да, ударих вратата, докато идвах. Забито ли е там? Нека го върна веднага.
КАПИТАН : Не казвам това, Мичо. Опитвам се да кажа, че изглеждаш много замислен.
МИЧО: Не питай, капитане. Моят близък приятел Селим ме извика в Одрин. Много се вълнувам защото за първи път ще отида в Одрин.
КАПИТАН: Одрин ли? Много обичам Одрин. Проф. Д-р Сюхейл Йьонвер казва, че всичко свършва, Одрин не свършва. Колко е прав.
МИЧО: Капитане, бихте ли дошли и вие с мене?
КАПИТАН: Би било невероятно. Но ако не изсъхна от жажда.
МИЧО: Ура! Отиваме за Одрин. Веднага пълня и донасям вода. Нашия маршрут е Одрин!
КАПИТАН: Объркано момче!
Сменя се сцената, Селим посреща капитана и Мичо в Одрин.
МИЧО: Селим тука сме ! Той е нашия капитан Рустем, капитан Рустем той е нашият капитан Селим в Одрин.
КАПИТАН:.Радвам се Селим.
СЕЛИМ: И аз се радвам капитане. Добре дошли. Как мина пътуването ви ?
МИЧО: Беше красиво. Но не можех да седя на едно място защото бях много развълнуван.
КАПИТАН: Е, най-накрая дойдохме, Мичо.
СЕЛИМ: Добре че дойдохте, тази вечер сме поканени на много хубаво място
МИЧО: Хайде да тръгваме.

МИЧО В ОДРИН

СЦЕНАРИЙ 5

.Сцената се променя. В една къща се сервира халва, докато гостите си пият чая. В ъгъла музикантите от време на време свирят на своите инструменти, около печката в средата гостите придружават музикантите с песните си. Понякога играят народната игра на Одрин, Хора и Каршълама. Селим, Рюстем Капитан и Мичо пият чая си и ядат халвата си и придружават разговора.

КАПИТАН: Познавате ли народната песен „ Зад Одрин е лозова градина“**?**
СЕЛИМ:
Как да не знаем, капитане. А вие знаете историята му?
КАПИТАН: Не, незнам историята му.
МИЧО: Селим и аз не знам историята му.
Даже и песента не съм слушал по рано.
СЕЛИМ: Нека тогава да разкажа. В минало време имало семейство на име Хаджиоглу, което се считало за известни от Одрин. Едно от децата на това семейство е млад мъж на име Местан. Местан се влюбва в момиче, за което се казва, че е Данкиле-Данкило от Одрин или „от Мора“. Работата стига до ушите на семейството. Семейството му смята, че той не е подходящ, а Данкило и Местан виждат че семействата им са против тяхната любов . Решават да избягат от града и да отидат някъде другаде. Те решават да избягат към посока Румелия през река Марица. Но накрая не им се сбъдва мечтата.
Докато се разказва историята, се пуска народната песен.
МИЧО: Каква душевна песен е била. Много я харесах.
КАПИТАН: Hikayesini öğrenince daha anlamlı oldu benim için.
Когато научих историята му, за мене стана по значим и смислен. Благодаря ти Селим
СЕЛИМ: За нищо капитане.
Докато разговорът продължава, носят една тава по средата. Селим се изправя.
СЕЛИМ: Колко дължим?
Селим оставя пари в тавата. След това всички се редуват, за да пуснат парите на тавата и да излязат.Селим подарява на капитана и Мичо сандъчетата на Едирнекари, които той донася със себе си.
СЕЛИМ: Това са за вас.
КАПИТАН: Това Едирнекари ли са?
СЕЛИМ: Да капитан Рустем.
МИЧО: Какво е Едирнекари ?
СЕЛИМ: Декоративно изкуство на Одрин. Рисува се с растителни багрила върху дърво, картон и кожа и има ръчно
изработени гравюри.
МИЧО: Благодаря
ти Селим. Наистина капитане “ Всичко свършва Одрин не свършва.“

ДЯДО РУСТЕМ

СЦЕНАРИЙ 6

Айше и Али токущо започнаха лятната си ваканция. Майката и Дядо Рюстем завършиха с удоволствие още един от традиционните разговори на масата за закуска.

МАЙКА: Хайде, деца, нека сега съберем масата
и да си измием ръцете.
АЛИ: Добре мамо. (Започват да събират масата)
АЙШЕ: Но мамо, аз имам работа. Не можете ли
без мене да го свършите?
МАЙКА: Не може детето ми. Ако ни помогнеш две минути, какво ще ти се случи, нека го
направим заедно
ДЯДО: Не се бъркайте на момичето, оставете я да си върши нещата. Вместо нея аз ще го направя. *(Когато събират масата)*
Но имам едно условие. Ако ми приготвиш кафе, след като си свършиш
работите, и аз ще разкажа моите младежки истории след изчистването на масата. Става ли?
АЛИ: Ура!
АЙШЕ: Лъв е моя дядо. Да разбира се. *(Прегръща и целува)*
МАЙКА: О, татко! Пак направи отново това което правеше.
АЙШЕ:.Как да бъде кафето ти дядо ?
ДЯДО: Както винаги, с много каймак отгоре и без захар.
АЙШЕ: Аз веднага да свършва работите си. *(Тя тича в стаята си.)*
Майката, Дядо Рюстем и Али, след като изчистват масата, Майката и Али започват да мият чините.
Дядо Рюстем влиза в хола и започва да чете вестника. Айше след като свърши работата си отива в кухнята да направи кафе.
ДЯДО:Деца готовили са кафетата ?
АЙШЕ: Веднага идвам дядо.
АЛИ: Е започни вече да разказваш дядо.
ДЯДО: Изчакай още малко. Нека кафетата
дойдат.
АЙШЕ: Кафетата са готови. (Носи кафетата)
АЛИ: Хайде дядо. С нетърпение чакаме.
ДЯДО *(Става, след като отпива от кафето
си. Започва да рецитира мания (стихче), като имитира джазгъра (водеща) на поляната на традиционните мазни борби)*
Аллах Аллах Иллалах
Бойците излязоха на мегдана
Всички стройни и красиви
Един бял, един черен
Боже, дай сила на всеки от тях.

ДЯДО РУСТЕМ

СЦЕНАРИЙ 7
Сцената се променя. На мегдана Къркпинар на сцената се виждат състезатели борци, барабанисти, зурнаджии и джазгъри. Джаазгъра продължава манията (стиха) от мястото, където е спрял.

ДЖАЗГЪР (Водещ):
Този мегдан е войнишки мегдан.
Много смели и доблестни мъже са минали през този мегдан.
Заминаха си пиейки сладките и горчиви води на Къркпънар:
Аллах, Аллах Иллалах,
Всички заедно да аплодираме нашите юнаци.

Борците се захващат на борба. Чуваме как Дядо Рюстем разказва своята история под звуците на барабани и зурни.
ДЯДО: Според легендата през 1346 г., когато Орхан Гази се завръща от един поход, войниците си правят почивка в Самона. 40 воини се захващат на борба тук. Продължилата борба с часове, се вижда, че само двамата братя, за които се твърди, че са Али и Селим, не са победили един друг. По-късно, в деня на Хидрелез, същата двойка отново се захващат на борба на поляната Ахъкьой близо до Одрин. Братята борци, не успяват да излъчат победител, въпреки борбата им през целия ден. Продължават да се борят под светлината на свещи и фенери през цялата нощ. Борбата им е толкова ожесточена че, накрая и двамата падат от преумора. Години по-късно, отиват на същото място, и виждат буйен извор, където са гробовете на двамата братя. След това хората в памет на борците наричат района "Къркпънар".
След завладяването на Одрин от Мурад 1 се създава ложа (обител) за борците в Одрин и по негова заповед се организират борби. Тези борби влизат в историята с името “Къркпънар“
АЛИ: Еха! Така значи от това време насам продължава.
ДЯДО: Разбира се, чедо. По подобие на Къркпънар няма никаде по света.
АЙШЕ: Дядо, да отидем ли и ние тази година да гледаме борбите?
АЛИ: И да се снимаме с пехливаните.
МАЙКА: Щяхме да го кажем, след като баща ти дойде от работа, но нека. Вече си запазихме местата за тази година.
АЙШЕ:Ураа.
МАЙКА: Обаче само на Къркпънар няма да отидем, ще отидем и на друго място.
АЙШЕ: (Питат ентусиазирано) Отиваме на море?
МАЙКА: Не.
АЛИ: На новооткритият лунапарк ?
МАЙКА: Не пак не познахте.
АЛИ: Добре, намерих. Докато казвате изненада, дядо ми ще ни заведе в скаутския лагер. *(преструва се, че е печелил конкуренцията с Али, хвали се.)* Големият скаут Айше се завръща в лагера**.**

АЛИ: От къде на къде си голям следотърсач ? Колко пъти сте забравили да потушите огъня си. О,
да идеята за лагер е добра за вас, тъй като имате много да научите от талантливия следотърсач Али.
АЙШЕ: Бил талантлив следотърсач. Дори научи как да запали огъня от мен.
МАЙКА: Добре. Спрете да се карате. Отиваме другаде.
АЛИ: Къде?
МАЙКА: Където се запознали баба ти и дядо ти.
АЛИ, АЙШЕ: Ноща боджук !

ДЯДО РУСТЕМ

СЦЕНАРИЙ 8
Сцената се променя. Прави се възстановка на Нощa Боджук с маски и костюми. Гласът на Дядо Рюстем продължава на заден план.
ДЯДО:. Както всяка година, когато бяхме млади носехме бели чаршафи и рисувахме лицата си заедно с приятелите си, за да отпразнуваме Боджукската нощ, в най-студената нощ на януари. Според традицията чукахме по вратите и прозорците, като ги плашехме, казвайки „боджук идва, боджук идва. Същата вечер селяните готвиха тиквички във всички къщи и ги предлагаха на всички. Същата година баба ви също беше подготвена да отпразнува боджукската вечер. Беше много
уплашена, когато ме видя за първи път. После се засмяхме заедно и се запознахме по този начин.
Сцената се завръща отново у дома. Докато Дядо Рюстем разказва своята история, цялото семейство продължава да слуша с вълнение. Айше и Али се смеят, като чуват, че баба им се е уплашила, когато е видяла дядо им. По това време бабата се прибра с торбички в ръка. Докато оставя торбичките в кухнята, тя извиква децата.
БАБА: Да деца. Гледам че, настроението ви е наред ?
АЙШЕ: Бабо, Дядо ни разказваше за историята ви как сте се запознали.
МАЙКА: Мамо от тебе искаме да ни разкажеш за вечерта Къна ?
БАБА: *(Развулнувана влиза в салона)* Ах ах! Деца мои имахме легендарна сватба и къна вечер.

СЦЕНАРИЙ 9
Сцената се променя. Възстановка на Къна вечер на сцената. Баба продължава да разказва историята на заден план.
БАБА: Вечерите на къна започват във вторник вечерта и приключват в петък. На тази нощ, проведена сред жени в дома на момичето, се пееха народни песни с тамбура и дарбука и се четяха стихове. По време на къна през нощта, която се провеждаше в двора при хубаво време и вътре в къщата при хладно време, червена кърпа от къна с люспи и мъниста по краищата беше покрита върху главата на булката. Смесената къна, която била донесена от къщата на младоженеца, се намазва по ръцете и краката на булката,
като по този начин завършвала церемонията по кънатa.
*Сцената се завръща отново у дома. Айше се държи така, сякаш е била в къна вечер. Когато
изведнъж осъзнава, че историята е приключила, тя прави пауза. Сяда на креслото разстроена. Всички в къщата поглеждат Айше. Но Айше задълбочена в нещо не забелязва нищо. Внезапно се стряска от въпроса на майка си.*
МАЙКА: Айше какво ти е? Защо си намусена и замислена така?
АЙШЕ:. Никога не съм виждала къна вечер, мамо. Иска ми се да отида на къна вечер в Одрин.
Майка и баба поглеждат се очи в очи и се усмихват.
МАЙКА: Мисля, че днес сте в много щастлив ден деца.
АЙШЕ: Защо мамо?
МАЙКА: Това да каже баба ти.
БАБА: Е, в нашето село имаше кака ти Хатидже, спомняш ли си? Ще бъде кънатa му, когато ние ще бъдем в Одрин. Можеш да дойдеш и ти тогава.
АЙШЕ, АЛИ: Ураа, Отиваме в Одрин.

LAZAROV DEN (LAZAR GÜNÜ)

/Sahneye kader perileri çıkıyor ve kaderi önceden belirleme ve dilek dileme performansı sergiliyorlar/
Horozlar, mahalle horozları ötsün! Çoban çalsın, çoban ve dağcı! Otlarda, çiçeklerde çiy damlaları gümüş yıldız gibi parlasın! Akyelin ilk esintisiyle lazarkiler evlere girsin!Rengarenk kuşansınlar, genç erkekler onlara baksın!
Elena dilek dilerken genç kızlar bir araya toplaşıyor ve lazaruvane için hazırlanıyor, taçlar hazırlıyor ve etrafında oynuyorlar.
1.ci Lazarka: Hepimiz toplaştık mı?
2.ci Lazarka: Hepimiz buradaysak, yola çekilelim!
3.cü Lazarka: Buenetsa (başta giden) hazırsa, önderliği alsın!
4.cü Lazarka: Hazır, hadi yola çekilelim!
5.ci Lazarka: Hadi, Rado, sen onun yanı başına geç. İlk ziyaret edeceğimiz ev senin yakında gelin gideceğin evdir.
6.cı Lazarka: Hadi Rado, hadi geç, bakalım seni nasıl karşılayacaklar......ne hediyeler verecekler sana.
7.ci Lazarka/Rada: Tamam, tamam, geçtim işte. Hadi, yola çekilelim!(şarkı)
Onlar dans edip şarkı söylerken sahnenin bir tarafından ev sahibi iki çocukla birlikte sahneye çıkıyor.
Elena: İyi günler, ev sahibi! Misafir bekliyor musunuz?
Ev sahibi: Bekliyoruz, bekliyoruz! Buyurun, girin!Hoşgelmişsiniz, lazarkalar!
Elena: Ev sahibinin elini öpüyor ve ona beyaz mendil uzatıyor. Beyaz en temiz ve dolu renktir. Bu renk herşeyi yansıtıyor ve mükemmelliği ve yeni başlangıcı simgeliyor. Bu gün sana beyaz mendil hediye ediyorum ev sahibi! İyilik, temizlik ve umut bu evi hiç bir zaman terk etmezler inşallah!(şarkı)
Şarkının sonuna doğru başta giden ve yanı başındaki/bu evin gelini olacak olan/ gruptan ayrılıp ev sahibinin yanına gidiyorlar. Ev sahibi ise gelini olacak olana yeni kıyafet hediye ediyor.
Elena: Lazar köyü geziyor ve yeşil taçlı genç kızı kayınvalidesine götürüyor!
Kayınvalide ona hediye veriyor, sonra o kızların yanına dönüyor, onlar ise onun etrafına toplaşıyorlar.
5.ci Lazarka: Sen, ev sahibi, şimşirli ev kapılarını aç, lazarkiler girsin. Bu güzel bahar bayramında ailenize sağlık ve kısmet için şarkılar söylemeye, oynamaya geldik. Yıl boyunca bereket için!
Lazarkiler yarı çember oluşturacak şekilde diziliyorlar. Yere bırakılan şimşir dolu bakır kaptan her lazarka birer şimşir dalı alıp dilekte bulunuyor.
6.cı Lazarka: Ormanda ne kadar turnagagası varsa, gökyüzünde ne kadar yılıdz varsa bu evde bukadar da sağlık ve saraylar-yaşam-saygı-zengin günler olsun!
7.ci Lazarka: Ambarlar dolu olsun!
1.ci Lazarka: Tarlalara ve bahçelere yağmur ve bereket!
2.ci Lazarka: Arılar çoğalsın! Bal ve tatlılık olsun!
3.cü Lazarka: Keselerimiz dolu olsun!
4.cü Lazarka: Nehirdeki kum ne kadar ise, bu evdeki cıvıltı da o kadar olsun!
5.ci Lazarka: Ormandaki yapraklar gibi çoğalsın çocuklarımız!
6.cı Lazarka: Çiçek açsın-temiz gümüş!
7.ci Lazarka: Soyumuz soylaşsın-kuru altın!
1.ci Lazarka: Bu evdeki herkes Hediye alsın- yaşam ve bereket, sağlık ve eylence.
/şarkı/
Ev sahibi eline yumurta dolu sepet alıyor. Sepetten bir yumurta çıkarıyor.
Ev sahibi: Size hediye ettiğim yumurtalar bölgemizin saadet ve bereketin simgesi olsun!

Sepeti uzatıyor. Herkese demir para dağıtmaya başlıyor.
Ev sahibi: Sonunda ise, size verdiğim demir para gibi sağlıklı olun! Kız ve erkek kardeşleriniz, anne ve babalarınız, nine ve dedeleriniz sağ olsunlar.-Gökyüzü sakin, insanlar mutlu olsun! Sağ ve hoş olalım ve seneye sizi yine karşılayalım!
Elena: Teşekkür ederim, ev sahibi! Seneye yine geleceğiz!
“Prehvrakna ptichka prez ravni dvori”

GERGYOVDEN

Kızlar Gergyovden şarkıları söylüyor, şifalı bitkiler topluyor ve bitkilere dilek diliyorlar. Müziksiz.
1.ci kız: İlk taç siyah lekeli kuzu için!
2.ci kız: İkinci taç genç çoban için!
3.cü kız: Üçüncü taç bütün sürü için!
Sahneye anne kıyafetleri giymiş iki daha büyük veya küçük çocuk çıkıyor. Sahneye bütün aile de çıkıyor.
Anne: Demetleri as...Aziz Georgi bizi kutsasın. Kızım, bahçeye çiçekler as, bereketimiz bol olsun!
Melodi çalıyor ve sahneye çocuklar çıkıyor. Ellerinde, salıncak yapmak için tahtalar taşıyorlar. Kızlar salıncağı demetlerle süslüyorlar. Çocukların taşıdığı tahtanın birinden küçük bir çocuk sarkıyor ve kuzu gibi meliyor.
Sahneye başka kızlar da çıkıyor ve tüm aileye demetler takıyorlar.
Tahsildar: Hadi bakalım, kızlardan hangis ilk olacak?-tartıda tartma etüdü oynanıyor.
Gayda sesi duyuluyor ve sahneye 4-5 çocuk çıkıyor. Onlardan ilki kuzu ile birlikte. Ev sahibi/aile/ onları ekmek ile karşılıyor, kadınlar ise beyaz havlu hediye ediyorlar, kızlar taçlarla onları süslüyorlar, kuzuyu da süslüyorlar.
Ev sahibi: Hoş gelmişsiniz, çobanlar! Bayramınız kutlu olsun! Suskun suyla yoğurulmuş, kızlardan pişirilmiş ekmekle karşılıyorum sizi.
Çoban: Sabah erken, Gergyovden'de sağ elimle size kuzu uzatıyor ve kalpten hediye ediyorum!
/erkek dansı/
Çoban: Bu yıl daha da zengin olacak! Koyunlar doğuracak ve çok süt verecekler, çok yün kırkacağız.
Ekmek bunu gösteriyor.
Ekmeği bırakıyor, kızlardan birini alıp salıncağa çıkarıyor ve çobana söylüyor:
Çoban: Salıncak, salıncak, salıncakta kim sallanıyor!
Tümü:.......salıncakta sallanıyorum.
Çoban: Peki, kim sallayacak?
Tümü:....sallayacağım.
Bundan sonra başka bir çocuk bir kız alıp salıncağa çıkarıyor ve aynı sözler tekrarlanıyor.
Bu şekilde tümü aynısını tekrar ediyor.
Dans ve horo. Horo bittiğinde hepsi sahneden iniyor.

PEPERUDA /KELEBEK/

Fon müziği çalıyor. Sahnenin bir tarafından altı kız, diğer tarafından altı çocuk çıkıyor. Aralarında fısıldamaya başlıyorlar. Su olmadığı için bir endişe/sıkıntı/etüdü oynanıyor.
Elena: Gençler ve yaşlılar meydana toplaşmış, ama horo oynamıyorlar, zira gaydayla davul günlerdir suskunlar!
Dağ başında parlak güneş oynuyor, toprakta herşey suskun, kuruyor, nehirlerde bir damla bile su kalmamış.
Şarkıyla, dans ederek sahnenin bir tarafından kelebek kıyafetleri giymiş bir kız ve halk giysileriyle bir kaç kız daha çıkıyor. Kızlar dans ediyor ve şarkı söylüyorlar. Peperuda ise yağmur için dua ediyor, elinde bakır su kabı ve fesleğen ile dans ediyor ve su püskürtüyor. Diğer taraftan ev sahibi çıkıyor. Şarkı "Otdolu ide hubava Rada"'dır ve yürürken söyleniyor. Şarkının başlaması ile çocuklar sahneden iniyor. Dans bitince kızar bir sonraki dans için diziliyor ve "Peperuda lyaga, po selo hodi" veya "Peperuda hodi" söylemeye başlıyorlar. Ev sahibi, iki eliyle un eleği tutarak Peperuda'ya yaklaşıyor. Fon müziği.
Ev sahibi: Hoş gelmişsiniz, peperuda/kelebek/ misafirlerim! - eleği Peperuda'nın başına tutuyor ve eleyerek yağmur diliyor.
Ev sahibi dilek diledikten sonra kızlardan biri bakır su kabının yanına gidiyor, fesleğen demetini suya daldırıyor ve su serperek dilek diliyor. Tüm kızlar birer birer aynısını tekrarlıyorlar.
Ev sahibi: Hadi şimdi yılın nasıl olacağını öğrenelim. Peperudo, eleği çevir, üstü yukarığa doğru, dolu düşerse yıl zengin olacak, üstü aşağıya doğru düşerse zor bir yıl olacak. /etüt/
Ev sahibi: E, dolu ve zengin bir yıl olacak!-ev sahibi Peperuda'ya yumurta, peynir, pastırma, tereyağ ve unu hediye ediyor.-Bu günde un hediye ediliyor çünkü undan insanların tüm yiyecekleri yapılıyor. Bugün çok un toplayacaksınız, onunla börekler yapın, köy ehalisine dağıtın, yıl boyunca zengin ve tok olsunlar diye. Uç, uç, Peperudo, uç ve inşallah Tanrı dualarını kabul eder ve bize yağmur gönderir. Gökyüzünden her bir hediye kutsal olsun. Burada size daha yumurta, peynir, patırma ve tereyağ hazırladım.
Sağolun, Peperudo, bizim evi de ziyaret ettiğiniz için teşekkür ederim!
Elena: Uç, uç Peperudo! Ormanlardan ve köylerden uç! Tanrıya dua et! Dua et bize büyük yağmur göndersin!
Elena metnini bir kaç defa tekrarlıyor. Aynı zamanda sahnenin iki tarafından çocuklar ve kızlar çıkıyor ve başta olduğu gibi meydanda, aynı sahneyi tekrar ediyorlar. Üçüncü tekrardan sonra Elena'nın metnini devam ediyorlar.

Çocuk: Zenginlik doğsun: buğday, ekin, arpa, fasulye!
Çocuk: Ambarlar dolup taşsın!
Çocuk: Yıl boyunca herkesin karnı tok olsun!
Hepsi horo oynuyor!

NOEL

Müzik fonu çalmaya başlıyor-"Dobri gosti koledari". Sahneye ev sahibi/anne/ girip çıkıyor, sofrayı hazırladığı görülüyor.
Ev sahibi/anne/: Tanrım, zaman nasıl da hep yetmiyor bana. Hem erken kalktım, ateşi yaktım, suskun suyla ekmek yoğurdum, sonra pişirdim-ekmeği kaldırıyor ve ona konuşuyor-ama güzel oldu. Nasıl da bir güneş parlıyor ondan. Eh, işte bu benim sevincim. Sanırım hazırım artık. Ya, bi göz daha atağım. Patlamış mısır, kuru meyve, ceviz kaselerim, çörek, sucuk burada.
Ev sahibimiz ne yaptı acaba? Şarap almaya gitti ama hala ortalıkta yok. Yine her yer şarap olacak.
Sahneye küçük bir çocuk çıkıyor, elinde bir kaç küçük odun parçası var.
Çocuk: Anne, daha odun getiriyorum. Bugünde ateş sönmemeli, değil mi?
Ev sahibi/Anne/: Aynen, oğlum. Aferin sana! Sana söyledim ya. Noel arifesinde bütün aile bayram sofrasının etrafına toplaşıyor. Sofraya etsiz yemekler, bolca kuru meyve, ceviz....diziliyor. Ortasına ise ekmek konuluyor. Ekmeğin içine para ve kızılcık dalı konuluyor. Akşamı bütün gece boyunca yanması gereken ateş yakılıyor. Ateşe büyük meşe veya armut ağacı kütüğü atılıyor. Kütük genç erkekten kesiliyor ve eve getiriliyor. Bu kütüğe Badnik deniliyor. Onunla gelecek yıl için tahminler yapılıyor.
Acele, acele sahneye genç bir kız da çıkıyor.
Genç kız: Anne, benim de süslü, ballı törensel ekmeğim/Kulak/ hazır! Dışı, içi incir ve şekerle süslü!-Koledari şarkısı duyuluyor- Dur, bakayım! Sahneden inip geri dönüyor. Anne, Koledariler buraya doğru geliyor!
Anne: Duyuyorum, duyuyorum kızım, ama baban niye böyle geç kalıyor!
Çocuk: Anne, gidip ben karşılayayım mı?
Anne: Hayır, sen burada dur, Koledarilere kapıyı genç kız veya ev sahibi açıyor. Hadi, git kızım, git Koledarileri karşıla. *Kız çıkıyor.*
Evin sahibi elinde ahşap şarap şişesi/Baklitsa/sahneye çıkıyor.
Ev sahibi/Baba/: İşte, sıcak şarabımız da hazır! Misafir karşılamaya hzırız!
Sahne arkasından ses duyuluyor.
Koledar: Ev sahipleri, açın, hayırlı misafirler karşılayın!
Genç kız: Buyurun, girin, değerli ve beklenen misafirler!
Koledariler şarkı söylemeye başlıyor ve sahneye çıkıyorlar.
Ev sahibi: Ahşap şarap şişesini/Baklitsayı/ uzatıyor
Buyurun, hadi, oturun ve dinlenin, uzun yoldan geliyorsunuz! İçin, ısının! Hadi, şerefe!
/Otantik koledari dilekleri dilenmeye başlıyor/
Ev sahibi: Hadi kızım, simidi/Kravay/ getirmeyecek misin?
/Genç kız simidi/Kravayı/ almaya gidiyor.
Ev sahibi/kadın/: Hadi oğlum, koledarilere patlamış mısır ve hoşaf ikram et!
Çocuk bunları sofradan alıyor ve koledarilere ikram ediyor. Kız simitle/Kravay ile/ geri dönüyor ve başını eğerek onu koledarilere uzatıyor. Koledar simidi/Kravayı/ alıyor ve ev sahibinin elini öpüyor, kalpağını başından indiriyor.
Koledar: Arkadaşlar, kalpaklarınız indirin, dua okunacak!
koledari duası
Arkadaşlar, söyleyin: Amin!
Amin, arkadaşlar!
Ev sahibi: Bu kenarlı mendili, gümüş parayı alın!Yıl bereketli olsun diğe bu sucukla bu pastırmayı da size hediye ediyorum!
10.cu Koledar: Ev sahipleri, teşekkür ederim!
Ne kadar söz söylediysek
Ne kadar şarkı söylediysek
Bu evde de o kadar kısmet olsun!
Hadi, yola çekilelim!
Koledariler hızlanıyorlar ve şarkı söylüyorlar.

KUKEROV DEN

Adet sabah, kuker grubunun yerleşim yerinden törensel geçiş yapması ile başlıyor ve gün boyunca devam ediyor. Kukerler onları davet eden ev sahiplerini ziyaret ediyorlar. Evin bahçesine girdiklerinde ev sahiplerine yıl boyu sağlık ve bereket dileklerinde bulunuyorlar. Ziyaret, gayda eşliğinde oynanan kuker horosu ile sona eriyor. Bu arada oyunu izleyen erkekler kuker kızını çalmaya çalışıyorlar.

Adetin zirve noktası törensel "toprak sürme ve dikme" 'dir. Kukerler en az üç şirit sürüyor, süren kişi dikiyor ve yıl boyu bereket ve zengin hasat için dualar ediyor. Kukerler sürülmüş yerlerde buğday "yatsın" diye sürükleniyorlar. Halk giyisilerinde iki kız süren kişiye törensel ekmek veriyorlar, o ise ekmeği kırıp ondan orada bulunanlara veriyor.

Sahne arkasından gayda sesi geliyor. İki kız sahnenin bir tarafından çıkıyor, birisi ellerinde çörek tutuyor.

Konstantin: Kuker toprağı sürüyor ve dikiyor, kötülükten hiç birşey kalmıyor! Kuker atlayıp yuvarlanıyor, gökyüzü çan sesleri ile aydınlanıyor, kalbi fethediyor ve herkese sağlık diliyor! Kukerov den benimle birlikte girsin!

İkişer ikişer sıraya dizilmiş kukerler, beyaz kuker başlığında sahneye çıkıyorlar. Beyaz kuker çıkar çıkmaz sahne üzerinde yuvarlanmaya başlıyor. Kral torbasından buğday taneleri çıkarıyor ve onları her yere dağıtıyor(sahnede bu sadece yapılıyormuş gibi oynanıyor). Kukerler sahneyi üç defa dolaşıyor, o anda berber ev sahiplerinin traşını yapıyor ve saçlarını kesiyormuş gibi yapıyor, doktor ise stetoskopla onları muayene ediyor. Kukerler çember şeklinde diziliyor, beyaz kuker ortaya geçiyor, sopayı elinden bırakıp birer birer onları güreş tutmaya davet ediyor. Kısa dövüş esnasında beyaz kuker yere düşüyor ve kıpırdamıyor. Kuker kızı(kukerska moma) veya Kuker "ninesi" onun yasını tutuyorlar.

1.ci Kuker: Kukerin oynadığı yerde sağlık ve bereket olsun!
2.ci Kuker: Ormandaki bitkilerin sayısı kadar beşiklerde çocuk olsun!
3.cü Kuker: Balıkların pulları ne kadar ise, kesedeki altın paralar o kadar olsun!
4.cü Kuker: Örekemdeki iplikler ne kadar ise keselerinizdeki para o kadar olsun!
5.ci Kuker: Kukerin odundan kılıcı ne kadar sağlam ise burda bulunan hepiniz o kadar sağlam ve güçlü olun!
6.cı Kuker: Püsküllerim ne kadar ağır ise, buğdaylar o kadar ağır olsun, yıl bereketli olsun!
7.ci Kuker: Kötülük yerin dibine batsın, iyilik kral olsun!
Konstantin: Hadi, kukerlere ikram et!-kız çöreği uzatıyor. Hadi şimdi horo oynayalım. Tam diktiniz, şimdi üzerine basalım, yıl bereketli olsun!
/tümü horo oynuyor/

SİRNİ ZAGOVEZNİ(BÜYÜK PERHİZ ARİFESİ) /"Pali kosh", "Proshka"/

Konstantin: Kötülük yerin dibine batsın, iyilik kral olsun!
Konstantin: Anne!...ona doğru gidiyor ve onu kucaklıyor.
Anne: Merhaba oğlum! İsim günün kutlu olsun!
Konstantin: Anne sen de halk giyisileriyle giyinmişsin, bende, Elena da. Çok güzelsin! Anne, biz ninemin sandığını bulduk ve orada, içinde çok güzel şeyler var! Göstermemi ister misin! Anne, benim hediyem nerede?
Anne: Tamam, herşey sırasıyla. Birinci, Elena nerede, hala küs mü?
Konstantin: Benimle oynamak istemediğini söyledi ve yukarıda odada birşeyler hayal ediyor.
Anne: Dur şimdi bakacağız. Sahnenin sonuna kadar gidiyor ve sesleniyor. Elena!...Elena!...
Elena: Ses duyuluyor. Evet, anne!..Buradayım, yukarıda! Şimdi geliyorum!
Anne: Hadi, acele et! Konstantin'e. Bunlar benim oyuncaklarım! Bak ninen onların hepsini toplamış! Hadi bakalım, bunun ne olduğunu söyle!-kukeri gösteriyor.
Konstantin: Yeter anne, sen cidden mi bunu soruyorsun bana! Bu bir kukerdir ve kötülüğü kovuyor!
Anne: Aferin, çok biliyorsun!
Elena: Anneye doğru koşuyor-Anne, anneciğim, seni çok seviyorum! Bu halk giyisilerini neden giymişsin? Babam nerede?
Anne: Sizin gibi olmak istiyorum. Baban büyük ateşin yanına ninenize yardım etmek için gitti. Bizde yakında oraya gideceğiz. Söyledim ya size, nineniz ateşte dans edecek. Şimdi ise büyük sürpriz için hazır mısınız?
Elena ve Konstantin: Evet!
Anne: Tamam, ellerinizi uzatın ve benimle birlikte söyleyin!-el ele tutuşup söylüyorlar-Müzik çalsın ve burada herkes oynasın!
Müzik başlıyor ve halk giyisileri giymiş çocuklar ve kızlar dans ederek/horo/ sahneye çıkıyorlar. Danstan sonra kızlar Elena'nın çocuklar ise Konstantin'in yanına gidiyor, haykırışlar duyuluyor.
Çocuklar: İsim günün kutlu olsun! Ellerini uzatıyor ve kucaklaşıyorlar.
Kızlar: İsim günün kutlu olsun! Ellerini uzatıyor ve kucaklaşıyorlar.
Öğretmen: O sahneye çıkmış. Sevgili çocuklar, dikkatinizi alabilir miyim!
Elena ve Konstantin: Öğretmenim! Onun yanına gidip ona sarılıyorlar. Öğretmenim!
Öğretmen: İkinizin de isim gününü kutlarım! Biz, bizim grubumuzdakiler, arkadaşlarımızı ne bayramlarında ne de zorluklarında yalnız bırakıyoruz! Bu yüzden, bugün buradayız, Strandzha dağımızın derinliğinde. Tüm bunların gerçekleşebilmesi için ellerinden geleni herşeyi yapan Elena ile Konstantin'in anne ve babasına teşekkür edelim. Onları alkışlayalım!-çocuklar alkışlıyor.- Oynamaya sabırsız olduğunuzu biliyorum, karanlık olmasını ve büyük ateşin yanına gidip bir tek bizim dağımızda var olan, nesilden nesile geçen, dünya kültür mirasları kitabına kaydedilmiş en büyük kutsal törenlerden birini görmek için bekliyorsunuz. Nestinarstvo. Çıplak ayakla ateş üzerinde dans eden insanlar.
Fakat bundan önce, bizim Konstantin'i kukerle nasıl oynadığına bakarak aklıma bir fikir geldi ve tam bu günü bitirmek çok isterim. İstiyor musunuz?
Çocuklar: Evet!
Öğretmen: Tamam, ama hadi baştan başlayalım! Elena ve Konstantin'in annesinden bize anlatmasını rica edelim.
Anne: Sirni Zagovezni- bu bayram daima Paskalya'dan 7 hafta önce ve Mesni zagovezni'den bir hafta sonra kutlanır. Bu gün kuker oyunları ile, ateşler yakma ve ateşlerin üstünden atlama ile bağlıdır. Kukerler kötü güçleri kovalıyor ve sağlık ve bereket için dua ediyorlar. Kuker oyunları şenliği "Pali kosh" töreni ile sona eriyor. Bu törenle kışın sonu ve baharın başlangıcı işaretleniyor. Akşamı herkes sofranın başına toplaşıp af diliyor.!
Akşam yemeğinden sonra ise oyunlar başlıyor. Hadi şimdi bir oyun oynayacağız, yere büyük bir çember oluşturarak oturalım. Bu oyunun adı hamkvane. Eskiden bir ipliğe pişirilmiş bir yumurta, helva bağlanırmış. Yanan kor parçası bile bağlarlarmış ve çocuklardan güçleri yettiği kadar onu üflemelerini isterlermiş. Şimdi ninenin sandığına bakacağız, bakalım orada ne bulacağız.-sandığı açıyor ve içinden bir ucunda iplik sarkan bir sopa çıkarıyor.- Şimdi helvayı bağlayalım. İşte böyle, ipliğe bağlıyoruz. Oyunu başlatmaya hazırız. Ellerinizi arkanıza koyun ve azıcık kalkın. Ben helvayla ipliği böyle çevireceğim her biriniz ise dişleriyle onu yakalamaya çalışacak. Bunu ilk başaran yıl boyunca sağlıklı ve mutlu olacak ve sağlam, beyaz dişleri olacak! Hazır mısınız!...Başlıyoruz!-Şimdi Palikosh yapacağız fakat bana yardım etmelisiniz.
Anne: Şimdi af dileme zamanı. Buraya çocuklar, buraya ise kızlar dizilsin-onları iki sıraya diziyor.-yüzleşin ve ellerinizi öpün. Af dileyin.
Çocuklar birbirilerine doğru dönüyor ve karşılıklı el öpüyorlar.

NESTİNAR OYUNLARI

Gayda ve davul sesleri duyuluyor(nestinar horosu) alay başlıyor.

Anne: Hadi çocuklar, nestinar ateşinin yanına gitme zamanı geldi. En önde yer bulalım, herşeyi görelim.

Öğretmen: Acele ikişer ikişer yan yana dizilin ve ardımdan hızlanın!

Alay sahneye çıkıyor ve yarı çember şeklinde diziliyor. Zlata nine bir tırmık alıp en başta bir haç şekli çizip ateşi yayma oyunu oynamaya başlıyor. Hareketleriyle birlikte ışık resmi yanıyor, ilk önce haç, daha sonra nestinar çemberi. Bundan sonra Zlata nine ikonayı alıyor, önüne, yükseğe kaldırıyor ve önsahnenin bir ucuna doğru ilerliyor. Bu anda diğer uçtan Elena çıkıyor-beyaz gölmek giyişmiş, yalın ayak, elinde ikona var. Davul duruyor, gayda hafifçe, fon olarak çalmaya devam ediyor. Sahne alaca karanlığa bürünmüş, şöyle ki seyirciler sadece ateş yumağını, nineyi ve Elena'yı görüyor. Burada onlar için iki gözetimci olması iyi olur. Sahne sihirli, hemen hemen gerçek dışı olmalı. Diğerlerin hepsi dondurulmuş görüntü gibi duruyorlar.

Elena: Bugün herkes ninemi konuşuyor! Nasıl da husulca parmak ucuna basarak girip çıkıyor, eve veya bahçeye, durmadan hep temizlik yapıyor. Sabahtan akşama kadar bir an için bile durmuyor, dinlenmeye karar verince de rengarenk iplikleri yumak yumak sarıyor. Sarıyor ve konuşuyor....

Zlata nine: Yumak yaşam gibidir, gün be gün sökülüyor o, sonu gelene kadar.

Elena: Bugün herkes ninemi konuşuyor! Nasıl da her sabah ikonanın başında haç işareti yapıyor ve sanki parmaklarıyla zamanı sayıyor. Evin eşiğinde nasıl da güneşe doğru gözlerini dikip husulca şarkı söylüyor ve birilerinin geri dönmesini hala umud ediyor.

Bugün herkes ninemi konuşuyor! Nasıl da evde ne olursa olsun o her zaman çocuklarının yanında duruyor ve yaramazlıkları azarlamak yerine tebessümle herşeyi onlara bağışlıyor.

Bugün herkes ninemi konuşuyor! Nasıl da her akşam eski makinesinin başına oturup beyaz gömleklere oya işliyor. Dikiyor ve işliyor ve zamanı sormuyor.

Bugün herkes ninemi konuşuyor! Nasıl da gün be gün yılan evlerinden geçiyor. Nasıl da peri çayırlarından ona gayda yol gösteriyor, şifalı bitkiler toplayıp onlara konuşuyor. Nasıl da nestinar horosu oynuyor ve ikonayı gökyüzüne doğru çevirdiğinde Tanrı kendisi onu elinden tutup yönlendiriyor ve ateşle husulca ona sesleniyor. Ve ona Strandzha'yı sorarlarsa, o şöyle cevap verecek:

Zlata nine: Mor çiçekli ormangülünün yeşil gülüşünü ve ağaçların yeşil yangınını hiç gördünüz mü? Bu onun kıyafetidir! Nehrin dağ kucağını yırtarak serbest kalıp aşağıya doğru nasıl koştuğunu hiç gördünüz mü? Bu onun itişidir! Ani yağmur yağış şarkısının, adımlarımızla birlikte yankılanan, kalpten doğan şarkının karşı konulmaz sevincini hiç duydunuz mu? Bu onun sesidir!

Strandzha'nın gün batımı ateşli nestinar horosunu nasıl yaktığını hiç gördünüz mü? Çıplak ayakların iyilik ve inançla korlardan seni kendileri geçiriyorlar. Budur benim Strandzha'm- "Ateşli ve ebedi"!

Elena: Bugün herkes ninemi konuşuyor! Ben ise, Aziz Konstantin ve Elena anne sizlere yalvarıyorum- Tanrı önünde beni savunun. Bana inanç ve güç verin, ninem gibi nestinarka olayım ve ebediyen Strandzha'da kalayım!

Gayda ile davul nestinar horosu başlatıyorlar, Elena ateşe girip dans etmeye başlıyor.

Zlata nine: Yüce Tanrım, bütün Bulgar soyunu kutsa ve koru! Bugün var olsun! Yarın da! Asırlarca! Amin!

Zlata nine ateşe giriyor ve hep beraber dans ediyorlar. Yavaşça resim değişiyor ve herkes horo oynamaya başlıyor. Horodan sonra tümü, ilk başta olduğu gibi resimde gibi duruyorlar.

Spikerden Strandzha için metin.

Maviyi kışkırtıyormuş gibi gökyüzüne uzanan bu yeşil enginlik nedir. Meşe ağaçlarının yeşil uçları, yeşil gölgelikler, yeşil çayırlar ve mor çiçekli ormangülünün büyüleyici rengi. Ve bu beyaz yollar.., sanki hala İndzhe ile Valchan voyvodanın atları takırdıyor.

Strandzha....ve bu şarkılar, bahar yağmuru gibi dökülen şarkılar, horo ve meydanlardan davul ve gaydalarla yarışma yapan. Peri ve ejderhaların ebedi toprağı, destan ve masalların ebedi toprağı, yakan güneşin hayallerimize yaşam veren toprak. Kalpten akan o duayı, ruhu aklatan o duayı bugüne kadar hala koruyan o eski tapınakların ve kutsal yerlerin toprağı.

Strandzha-ateşli ve ebedi.

Strandzha-geçmişimiz, günümüz ve geleceğimiz.

Strandzha...

Son

İSİM GÜNÜ /İMEN DEN/ - Konstantin ve Elena

Olay Zlata ninenin evinde gerçekleşiyor. Onun iki torunu var-Konstantin ve Elena.

Sahneye Elena çıkıyor.

Konstantin sahneye potur, gömlek ve kalpak giyimiş çıkıyor, üzerine dolamaya çalıştığı uzun bir kuşağı çekip yerde sürüklüyor.

Konstantin: Kardeşim bana bak, bana. Biraz komik olabilirim fakat ninemin hediyesini çok beğeniyorum. Sen hediyeni beğeniyor musun? Unuttum! İsim günün kutlu olsun! Bununla başlamalıydım. Takmam için yardımcı olur musun?

Elena: Ona hiç bakmıyor

Konstantin: Biliyorum, neden böyle küs olduğunu biliyorum. Fakat bana yardımcı olursan sana tabletimi vereceğim- interneti de çok var.

Elena: Kimseden birşey istemiyorum. Eve gitmek istiyorum. Ve bu delilik sona ersin.

Cep telefonu çalıyor. Konstantin, yerde sürüklemeye devam ettiği kuşağı elinden salıyor. Masaya gidiyor ve cep telefonunu alıyor.

Konstantin: Annem arıyor!... Çabuk gel!-kamerayı açıyor.

Anne: Merhaba sevgili çocuklarım. Bugün üç Haziran. Ne bayramı bügün? Kimin isim günü var bakalım, hadi çabuk söyleyin.

Konstantin: Ben söyleyeceğim, been! Bizim anne. *Bugün Azizler Konstantin ve Elena günü.*

Anne: Aferim size, aferim! İsimleriniz meşhur olsun, size güç ve iyilik versinler inşallah! Anne ve babanız sizi çok seviyor, bunu biliyorsunuz, değil mi?

Konstantin: Anne, anne, sana birşey söylemek istiyorum. Ninemiz bize bügün sürpriz yaptı. İnanamazsın ama bu sabah yatağımın başında kot ile tişört yerine potur, kuşak ve kalpak buldum. Elena'nın ise Strandzha bölgesinden halk kıyafeti var.

Anne: Dinleyin beni, size birşey söylmem gerekiyor. Bu günde eski zamanlardan beri bizim Strandzha dağımızda Azizler Konstantin ve Elena'dan çok iyilik istemek için insanlar bir araya toplaşıyor ve ateş üzerinde dans ediyorlar. Onlara nestinarlar deniliyor. Nineniz de nestinarka, bu yüzden onu bugün rahatsız etmeyin! Siz büyüksünüz ve ninenize yardım etmelisiniz!

Konstantin ve Elena: Tabi, anneciğim!

Anne: Tamam, görüşmek üzere!

Konstantin ve Elena: Hoşçakal anne.

/Çan sesi, gayda ve davul duyuluyor. Nine ateş üzerinde dans ediyor/

FİLEK

1.ci kahraman: Bilinmeyen zamanlardan beri-Strandzha-güzel, zarif, ince genç kız zenginliğini ebedi zamanlar için koruyor. Oyunlar ve türküler meydanlar ve kırları seslendiriyor.

2.ci kahraman: Bu oyunlar uzaktan gelir ve onlarla herşey daha kolaydır.

3.cü kahraman: Strandzha'mızın ne kadar da iyi olduğunu ispatlayacağım ve size söyleyeceğim...Büyük oruç zamanında şenlik, eylence ve misafir yasağında bile, kucağında Filek oyunları saklıyor.

4.cü kahraman: Onlar başka zamanda oynanmaz. Burada yaşlıların da söylediği gibi-"Gençler oynasın!Onların zamanı şimdi, bizde onlar gibiydik. Şarkı müsabakaları yapsınlar, dans etsinler!"

5.ci kahraman: "Ağızla şarkı söylensin" ve oyunumuz başlasın. Şarkı müsabakasında ne performans sergileyeceğinizi herkes duysun.

"Filek"-beyenmek, sataşmak oyunları başlıyor. Sahneye halk giyisileri giymiş kızlar çıkıyor. Katılımcılar el ele veya mendillerle birbirine tutunup ikişer ikişer sıraya diziliyor. Sonra gökkuşağı oluşturarak çiftler arkadan ileriye doğru bu gökkuşağının altından bir kaç defa geçiyorlar. Bu arada Filek/Güzellik ve vatan sevdası kaynağı-1969/ şarkısı söyleniyor.

Tüm genç erkekler ve kızlar yeşil meraya toplanmış, toplaşmış fileği oynamaya /2/fileği-atlama, dönmece, /2/ dönmece ve şaplatma.

1.ci kahraman: Hadi, yüzük oynayalım!

Çocuklar çömelerek çember oluşturacak şekilde diziliyorlar. Çocuklardan biri çemberin dışında diğer bir çocuk ise çemberin içinde kalıyor. Çocuklar ise söylüyor: Yüzük kimde, ilk gelen o olsun.

Çemberin içinde olan çocuk yüzüğü elinde tutuyor ve her çocuğun üstüne eğilip yüzüğü çömelen çocukların birine veriyor. O anda çemberin dışında olan çocuk yüzüğü aramaya başlıyor, diğer çocuklar ise şu metni seslendiriyorlar: Kaç yüzücük, kaç, kaç yakalamasınlar.

Çocuk yüzüğün kimde olduğunu bulduğunda o çocuk çember dışında kalıyor ve yüzüğü aramaya başlıyor.

3.cü kahraman: Hadi, hadi uzuneşek oynayalım!

Erkek çocuklar diziliyor ve birbirilerinin üzerinden atlamaya başlıyorlar.

ECE VE LAVANTA PERİSİ

SENARYO-1

Babasının iş durumundan dolayı, uzun zamandır yaşadıkları evden, Edirne'ye taşınacak olan Ece, eşyalarını toparlamaktadır. Düzenlice davranmasına ragmen isteksiz olduğu görünmektedir. Uzun bir hazırlık sürecinden sonra kuklasını eline alıp soluklanır.

ECE: Bakma bana öyle İbiş. Gitmek istemiyor değilim. Hayır işlerimi yavaşlatmıyorum da. Sadece düşünüyorum. Neyi mi düşünüyorum? Burdaki arkadaşlarımla her zaman görüşmeye devam edeceğim ama dans kursum yarıda kaldı. Gittiğim zaman devam edemezsem çok üzülürüm.

*Ece'nin an*nesi kapıyı çalar ve elinde hazırladığı meyve tabağı ile odaya girer Ece'nin yüzünün asık olduğunu görür.

ANNE: Ne kadar güzel hazırlanmışsın, ellerine sağlık güzel kızım. Yorulduk ama biraz galiba?

ECE: Hayır anne. Yorgun değilim. Edirne'ye alışabilecek miyim sence?

ANNE: Alışacaksın tabi kızım. İnan bana çok seveceksin Edirne'yi. Hadi düşünme bunları. İşlerini hallettikten sonra uyu hemen. Yarın yola çıkıyoruz biliyorsun.

ECE: Peki anneciğim. İyi geceler sana.

ANNE: İyi geceler güzel kızım sana da.

Anne odadan çıkar. Ece işlerini halledip düşünceli bir şekilde yatağına yatar. Bir süre sonra uykuya dalar. Gözlerini açtığında odada mor elbisesiyle ışıl ışıl duran periyi ve kuklası İbiş'i canlanmış olarak görür. Şaşkınlıkla periye sorar.

ECE: Siz de kimsiniz?

PERİ: Merhaba Ece. Korkma sakın. Ben lavanta perisiyim. Kuklan İbiş bana çok düşünceli olduğunu söyleyince seninle yolculuğa çıkmak istedim.

ECE: Yolculuğa mı? Nereye?

PERİ: Edirne'ye.

ECE: Olmaz ki.

PERİ: Neden?

ECE: Biz zaten yarın Edirne'ye yola çıkacağız.

PERİ: Biliyorum. Ama bu başka bir yolculuk olacak. Haydi, tut elimizi, gel bizimle.

SENARYO -2

Ece biraz tedirgin de olsa İbiş ile Lavanta perisinin elini tutar. Ve uçarak yolculuğa çıkarlar. Bulutların
üstünde yürüdüğünü gören Ece şaşkınlık ve heyecanla kuklası İbiş'i fark *eder.*

ECE: İbiş? Sen nasıl bu kadar büyüdün ve nasıl konuşabiliyorsun?

İBİŞ: Sen bu kadar düşünceli ve üzgünken bir şeyler yapmam gerekiyordu. Ben de Lavanta Perisi'nden yardım istedim. Nasıl, çok güzel olmuşum değil mi?

PERİ: Haydi çocuklar, biraz daha hızlanalım. Ece al bakalım şu Edirne Kırmızısı şalı . Üşümeni istemem. Hem çok yakıştı sana da.

ECE: Kırmızı rengi çok severim ben. Ama bunun tonu çok daha güzelmiş. Teşekkür ederim.

PERİ: Sıkı tutunun bakalım!

Müzik girer, Peri, İbiş, Ece uçarak sahneden çıkarlar. Sahne değişir. Kakava Şenlikleri canlandırılır.

ECE VE LAVANTA PERİSİ

Renkli kıyafetleriyle dans edenler, müzisyenler, seyyar satıcılar herkes mutlu bir şekilde şenliktedirler. Peri, İbiş ve Ece de sahneye girerler.Şenlik alanını gören Ece şaşkınlık ve heyecanla kendisini dansa bırakır. Herkes Ece'nin etrafında toplanıp dans etmeye başlar. Ece yorulup geriye çekilir, izlemeye başlar.O sırada ellerinde aynalı süpürge ile gelini temsil eden dansçılar gelir. Karşılarındaki kaynanaları temsil eden dansçılarla dans ederler. Gelinler Ece'nin etrafını sarar ve süpürgenin aynalı kısmını Ece'ye çevirerek dönerler. Ece aynaya bakarak saçını ve şalını düzeltip dansa katılır. Bütün dansçılar sahneden çıkarlar. Ece, Peri ve İbiş ile sahnede kalır.
İBİŞ: Ece, al bakalım, badem ezmesi ye. Yorulmuşsundur.
ECE: Aa! Bu çok güzelmiş.
PERİ: Haydi! Dönme zamanı geldi.
ECE: Ama çok eğleniyorduk. Hem dans etmek bana çok iyi geldi.
PERİ:Merak etme Ece. Edirne'ye geldiğinde her sene gelip dans edebilirsin şenliklerde.
ECE: Yaşasın! O zaman hemen dönelim. Erkenden uyanmam lazım.

SENARYO-3
Peri Ece ve kuklanın elinden tutar ve tekrardan uçarak eve gelirler. Peri Ece'yi yatağına yatırıp üstünü örter.
ECE: Teşekkür ederim Lavanta Perisi. Çok mutlu ettin beni. İyi ki varsın.
PERİ: Bana değil İbiş'e teşekkür et. Edirne'ye geldiğin zaman da lavanta bahçelerini ziyarete gelirsen özlem gidermiş oluruz. (Peri çıkar. Ece şalı fark edip arkasından seslenir)
ECE: Hey! Şalı unuttun. Duymadı beni. (Şalı yatağının köşesine bırakıp yatağına geçer) Teşekkür ederim İbiş. İyi ki varsın.
İBİŞ: Ben teşekkür ederim Ece. Sen nasıl her zaman yanımda olduysan ben de senin yanında olacağım. Edirne'ye gittiğinde bırakmayacaksın değil mi beni?
ECE: Olur mu öyle şey? Sen benim biricik İbiş'imsin. İyi geceler.
İBİŞ: İyi geceler.
Ece uykuya dalar. Sahne peri gelmeden öncesindeki gibidir. İbiş de eski haline dönmüştür. Tek fark şal yatağın kenarında durmaktadır.
Sabah olur, annesi Ece'ye seslenir.
ANNE: Ece! Hadi uyan. Kahvaltı edip yola çıkacağız.
ECE: Geliyorum anne!
Ece telaşla kalkar yatağından. Birden odadan dışarı fırlar. Tekrar gelir. Unuttuğu bir şeyi alıp acele bir şekilde tekrardan çıkar. Tekrar gelir başka bir şeyi unutmuştur. Tam çıkacakken şalı görür.
ECE: Bekle beni Edirne. Ben geliyorum.
Sevinçle şalı boynuna takar ve Lavanta Perisi gibi hareket edip, dans ederek odadan çıkar.

MİÇO EDİRNE'DE

SENARYO- 4

Rüstem Kaptan dümende gemiyi rotasında ilerletirken, Miço soluk soluğa içeri girer.
KAPTAN : Miço nerede kaldın? Altı üstü bir su getirecektin.
MİÇO: Geldim kaptan geldim.
KAPTAN: Evladım bu ne?
MİÇO: Bardak.
KAPTAN: Neden boş?
MİÇO: Aa! Boş mu? Doğru doldurmayı unuttum.
Miço elinde bardakla çıkar. Bir süre sonra elinde damacana ile soluk soluğa gelir.
KAPTAN: Miço, bu ne?
MİÇO: Damacana Kaptan!
KAPTAN: Ben nasıl içeceğim peki bundan?
MİÇO: Doğru. Bardak lazım değil mi? Dur bunu bırakıp bardağı getireyim ben.
KAPTAN: Ben boş bardağı ne yapayım evladım, nerede senin aklın?
MİÇO: Nerede benim aklım?
KAPTAN: Ben de onu soruyorum, nerede aklın?
MİÇO: Bardakla aklımı da mı getireyim ben şimdi?
KAPTAN: Hayır yahu!
MİÇO: O zaman akılsız bardak getireyim.
KAPTAN: Olmaz!
MİÇO: Akıllı bardak getireyim. Yeni teknoloji.
KAPTAN: Hayır yahu! Onu demiyorum. Kafan bir şeye takılmış.
MİÇO: Evet gelirken kapıya çarptım. Oraya mı takılı kalmış. Dur alayım hemen oradan geri.
KAPTAN: Onu demiyorum Miço. Çok düşünceli gözüküyorsun demeye çalışıyorum.
MİÇO: Hiç sorma kaptan. Yakın arkadaşım Selim beni Edirne'ye çağırdı. İlk defa Edirne'ye gideceğim için çok heyecanlıyım.
KAPTAN: Edirne mi? Ben Edirne'yi çok severim. Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver her şey biter Edirne bitmez der. Ne kadar da haklı.
MİÇO: Kaptan, sen de gelir misin benimle?
KAPTAN: Çok güzel olur. Ama susuzluktan kurumazsam.
MİÇO: Yaşasın! Edirne'ye gidiyoruz. Ben hemen su doldurup getiriyorum. Rotamız Edirne !
KAPTAN: Şaşkın çocuk!
Sahne değişir. Selim, Kaptan ile Miçoyu Edirne'de karşı*lar.*
MİÇO: Selim buradayız! Bu bizim Rüstem Kaptan. Rüstem Kaptan, bu da bizim Edirne'deki kaptanımız Selim.
KAPTAN: Memnun oldum Selim.
SELİM: Ben de memnun oldum Kaptan. Hoş geldiniz. Nasıl geçti yolculuğunuz.
MİÇO: Çok güzeldi. Ama heyecandan duramadım ki yerimde.
KAPTAN: Eh sonunda geldik ama Miço.
SELİM: İyi ki geldiniz. Bu akşam çok güzel bir yere davetliyiz. Haydi gidelim!
MİÇO: Hadi gidelim

MİÇO EDİRNE'DE

SENARYO- 5

Sahne değişir. Bir evde konuklar oturmuş çaylarını içerken helva servisleri yapılır. Köşede müzisyenler ara sıra enstrümanlarını çalar, ortadaki sobanın etrafında konuklar türkülere eşlik ederler. Bazen de Edirne halk oyunu olan Hora ve Karşılama oyununu oynarlar. Selim, Rüstem Kaptan ve Miço çaylarını içip helvalarını yiyerek sohbete eşlik ederler.

KAPTAN: 'Edirne'nin Ardı Bayler' türküsünü bilir misiniz?

SELİM: Bilmez olur muyuz Kaptan. Sen hikayesini biliyor musun peki?

KAPTAN: Hayır, hikayesini bilmiyorum

MİÇO: Ben de hikayesini bilmiyorum Selim. Türküyü de daha önce dinlemedim.

SELİM: Anlatayım o halde. Fi tarihinde Edirne eşrafından sayılan Hacıoğlu diye bir aile vardır. Bu ailenin çocuklarından birisi Mestan adında bir gençtir. Mestan, Edirne'den Dankile-Dankilo yahut “Mora'dan gelen” diye söylenen bir kıza sevdalanır. İş ailenin kulağına kadar gelir. Ailesi uygun olmadığını düşünür, karşı çıkar Dankilo ile Mestan bakarlar aileleri yanaşmıyor vuslatlarına. Şehirden kaçıp başka bir yere gitmeye karar verirler. Meriç üzerinden Rumeli'ye doğru kaçacaklar. Kararlaştırıyorlar. Ama sonunda kavuşamıyorlar.

Hikaye anlatılırken türkü çalınır.

MİÇO: Ne kadar duygulu bir türküymüş. Çok sevdim.

KAPTAN: Hikayesini öğrenince daha anlamlı oldu benim için. Teşekkür ederim Selim.

SELİM: Rica ederim Kaptan.

*Muhabbet devam ederken ortaya tepsi gelir. Selim a*yağa kalkar.

SELİM: Borcumuz ne kadar?

Selim tepsiye para bırakır. Sonra herkes sırayla tepsiye para bırakır ve çıkar.

Selim, Kaptan ve Miçoya yanında getirdiği Edirnekari sandıkları hediye eder.

SELİM: Bunlar sizin için.

KAPTAN: Bunlar Edirnekari mi?

SELİM: Evet Rüstem Kaptan.

MİÇO: Edirnekari ne?

SELİM: Edirne'ye ait süsleme sanatı. Ahşapta, mukavvada, deride bitkisel boyalar kullanılarak boyanır ve tamamen el emeğiyle oyma işlemeleri vardır.

MİÇO: Teşekkürler Selim.Vay be! Kaptan gerçekten de her şey biter Edirne bitmezmiş.

RÜSTEM DEDE

SENARYO-6

Ayşe ile Ali, yaz tatiline henüz başlamışlardır. Anne ve Rüstem Dede ile her sabah kahvaltı sofrasında gelenek haline gelmiş kahvaltı muhabbetlerinden birini daha keyifle sonlandırmışlardır..

ANNE: Haydi çocuklar, toplayalım sofrayı da ellerinizi yıkayın hemen.
ALİ: Tamam anne. (Sofrayı toplamaya başlar)
AYŞE:Ama anne, benim işlerim vardı. Bensiz halletseniz olmaz mı?
ANNE: Olmaz yavrum. İki dakika yardım et, ne olacak, hep beraber halledelim işte.
DEDE: Karışma kıza, halletsin işlerini. Ben yaparım onun yerine.(Sofrayı toplarken) Ama bir şartım var. İşlerini hallettikten sonra bana kahve yaparsan ben de sofrayı topladıktan sonra gençlik hikayelerimi anlatırım. Olur mu?
ALİ: Yaşasın!
AYŞE: Aslan dedem benim. Olur tabi. (Sarılıp öper)
ANNE: Ah baba! Yine yaptın yapacağını.
AYŞE: Kahven nasıl olsun dedeciğim.
DEDE: Bol köpüklü, sade. Her zamanki gibi.
AYŞE: Ben hemen işlerimi hallediyorum. *(Koşarak odasına gider.)*
Anne, Rüstem Dede ve Ali, sofrayı topladıktan sonra Anne ile Ali bulaşıkları yıkamaya başlarlar. Rüstem Dede de salona geçip gazete okumaya başlar. Ayşe de işlerini halledip kahve yapmaya mutfağa geçer.
DEDE: Hazır mı kahveler çocuklar?
AYŞE: Hemen getiriyorum dedeciğim.
ALİ: E hadi başla ama dede.
DEDE: Dur bakalım biraz daha. Kahveler gelsin hele.
AYŞE: Kahveler hazır.(Kahveleri getirir)
ALİ: Haydi dede. Sabırsızlıkla bekliyoruz.
DEDE: *Kahvesinden bir yudum aldıktan sonra ayağa kalkar. Güreş meydanında mani okuyan cazgırları taklit ederek mani okumaya başlar)*
Allah Allah İllallah
Erler çıktı meydana,
Biri birinden merdane,
Biri ak, biri kara
Mevlam her birine kuvvet vere.
Sahne değişir. Kırkpınar Meydanında güreşçilerin müsabakaları, davulcular, zurnacılar, cazgırlar sahnede görülür. Cazgır maniye kaldığı yerden devam eder.

SENARYO-7

CAZGIR: Bu meydan er meydanıdır,
Nice koç yiğitler bu meydandan geçti,
Acı tatlı suyun içip göçtü
Allah Allah İllallah,
Hep birlikte pehlivanlarımıza
Alkışlar diyelim maşallah

RÜSTEM DEDE

Güreşçiler güreşe tutuşurlar. Davul zurna sesleriyle Rüstem Dede'nin hikayesini anlattığını duyarız.
DEDE: Efsaneye göre 1346 yılında Orhan Gazi' nin bir seferi dönüşünde askerler Samona'da mola verirler. 40 cengaver burada güreşe tutuşurlar. Saatlerce süren güreşlerde, adlarının Ali ile Selim olduğu rivayet edilen iki kardeşin bir türlü yenişemedikleri görülür. Daha sonra bir Hidrellez gününde, Edirne yakınlarındaki Ahiköy çayırında aynı çift yeniden güreşe tutuşurlar. Bütün bir gün güreşmelerine rağmen yine yenişemeyen kardeş pehlivanlar, gece boyunca da mum ve fener ışığında mücadelelerini sürdürmeye devam ederler. Yıllar sonra ise aynı yere gittiklerinde iki pehlivanın güreştikleri yerde gür bir pınar görürler. Bundan sonra halk orada güreşenlerin anısına o yöreye, "Kırkpınar" adını verirler.
1.Murad, Edirne'nin alınmasından sonra Edirne'de güreşçiler tekkesi kurmuş ve bundan böyle de her sene güreş yapılması bir gelenek haline gelmiştir.
ALİ: Vay be! Demek o zamandan beri devam ediyor.
DEDE: Tabi evladım. Dünyada başka bir örneği yoktur Kırkpınar'ın.
AYŞE: Dedeciğim, bu sene biz de gidelim mi güreşleri izlemeye?
ALİ: Fotoğraf çektiririz hem pehlivanlarla.
ANNE: Babanız işten geldikten sonra söyleyecektik ama olsun. Bu sene için yerlerimizi ayırdık bile.
AYŞE: Yaşasın.
ANNE: Ama sadece Kırkpınar' a değil başka bir yere daha gideceğiz.
AYŞE: *(Heyecanla sorarlar)* Denize gidiyoruz?
ANNE: Hayır.
ALİ: Yeni açılan büyük lunaparka?
ANNE: Hayır yine bilemediniz.
AYŞE: Tamam, buldum. Sürpriz dediğinize göre, dedem bizi izci kampına götürecek. (böbürlenerek Ali ile rekabetini kazanmış gibi davranır.) Büyük İzci Ayşe kampa geri dönüyor.
ALİ: Nereden büyük izci oluyormuşsun bir kere. Ateşini söndürmeyi bile unuttun kaç kere. He ama doğru, yetenekli izci Ali'den öğreneceğin çok şey olduğu için kamp fikri güzel senin için
AYŞE: Yetenekli izciymiş. Ateşi yakmayı bile benden öğrendin.
ANNE: Tamam. Bırakın kavga etmeyi. Başka bir yere gidiyoruz.
ALİ: Nereye?
ANNE: Dedenle anneannenin tanıştıkları yere.
Alİ, AYŞE: Bocuk Gecesi!

RÜSTEM DEDE

SENARYO- 8

Sahne değişir. Maskeler ve kostümler ile Bocuk Gecesi canlandırılır. Rüstem Dede' nin sesi arka planda devam eder.
DEDE: Gençken her sene olduğu gibi o sene de, Ocak ayının en soğuk gecesinde, Bocuk Gecesini kutlamak için arkadaşlarla beraber üzerimize beyaz çarşaflar giyip yüzlerimizi boyadık. Geleneklere göre kapıları pencereleri çalarak, 'bocuk geliyor, bocuk geliyor' diye korkutuyorduk. O akşam bütün evlerde köylüler, kabak pişirip, herkese ikram ederlerdi. O sene anneanneniz de bocuk gecesini kutlamak için hazırlanmıştı. Beni ilk gördüğünde çok korkmuştu. Sonra beraber güldük ve o şekilde tanışmış olduk.
Sahne tekrardan eve döner. Rüstem Dede hikayesini anlatırken bütün aile heyecanla dinlemeye devam etmektedir. Anneannelerinin dedelerini gördüğünde korktuğunu duyan Ayşe ile Ali gülmektedir. O sırada anneanne elinde poşetlerle eve gelmiştir. Poşetleri mutfağa bırakırken çocuklara seslenir.
ANNEANNE: Hayırdır çocuklar. Keyfiniz yerinde bakıyorum?
AYŞE: Anneanne, dedem tanışma hikayenizi anlatıyordu bize.
ANNE: Senden de kına gecesini dinler miyiz anneciğim?
ANNEANNE: (Heyecanla salona gelir.) Ah ah! Çocuklar dillere destan düğünümüz ve kına gecemiz oldu.

SENARYO – 9

Sahne değişir. Sahnede kına gecesi canlandırılır. Anneanne *hikayeyi arka planda anlatmaya devam etmektedir.*
ANNEANNE: Eskiden kına geceleri salı gecesi başlar cuma günü sona ererdi. Kız evinde, kadınlar arasında yapılan bu gecede tef ve darbuka eşliğinde türküler söylenir, maniler okunurdu. Güzel havalarda avluda, serin havalarda ise evin içinde gerçekleşen kına gecesinde gelinin başına kırmızı, kenarları pullarla ve boncuklarla işlenmiş bir kına örtüsü örtülürdü. Damat evinden getirilen karılmış kına gelinin ellerine ve ayaklarına yakılır, böylece kına merasimi sona ererdi.
Sahne tekrardan eve döner. Ayşe sanki kına gecesindeymiş gibi hareketler yapar. Birden hikayenin de bittiğini anlayınca duraksar. Üzgün bir şekilde koltuğa geçer, oturur. Evdeki herkesin gözü Ayşe'nin üzerindedir. Ama Ayşe dalgınlıkla fark *etmez*. Annesinin sorusu üzerine birden irkilir.
ANNE: Ayşe? Hayırdır, neden yüzün asıldı?
AYŞE: Hiç kına gecesi görmedim anne. Keşke ben de Edirne'de kına gecesine gidebilseydim.
Anne ile Anneanne göz göze gelip tebessüm ederler.
ANNE: Galiba bugün çok şanslı gününüzdesiniz çocuklar.
AYŞE: Neden anne?
ANNE: Onu da anneanneniz söylesin.
ANNEANNE: E bizim köyde Hatice Ablan vardı ya hatırlıyor musun? Onun kınası olacak işte biz Edirne'ye gittiğimizde. Gelirsin sen de.
AYŞE,ALİ: Yaşasın, Edirne'ye gidiyoruz.

LAZARICE

/Fairies appear on the stage and perform a fating and foretelling etude/
Let the roosters sing, the roosters from the neighborhoods! Let the shepherd, the shepherd and the mountaineer play music! Let dewdrops shine on the grass and flowers, like silver stars! Let the "lazarki" enter the house with the first breath of the souther! Let youths look at the lazarki adorned with colorful costumes!
All the time during Elena's fating, the girls gather and prepare for lazarice, they make wreaths and dance around her.
/"Lazarka" – young girls decorated with flowers, with a flower and ribbon wreath on their heads and dance with white cloths in their hands/
Lazarka 1: Are we all here?
Lazarka 2: If we are, let's go!
Lazarka 3: "Buenetsa" / the leader /, if she is ready let her lead!
Lazarka 4: She is ready, let's go!
Lazarka 5: Come on, Rado, stand next to her, that first we will enter the house where you will soon get married.
Lazarka 6: Come on, Rado, let's see how they will greet you and what your gift will be.
Lazarka 7 / Rada: All right, I'm standing - here. Come on, let's go! */ Song /*
While they are playing and singing, the hostess of the house with two children come out on one side of the stage.
Elena: Good afternoon, hostess! Are you waiting for guests?
The hostess: Sure, we are waiting! Come on, welcome in! Welcome, lazarki!
Elena: She kisses the hand of the hostess and gives her a white piece of cloth. - White is the purest and utter color. It reflects everything and symbolizes perfection and a new beginning. I give you a white piece of cloth today, hostess, and let the prosperity, purity and hope never leave this home! */ song /*
Towards the end of the song, the leader and the second girl next to her / the future bride in this home / leave the group and go to the hostess, who gives her future daughter-in-law new clothes.
Elena: Lazar walks around the village and takes a girl with a green wreath to her mother-in-law!
The mother in law makes a present to her and she returns to the girls, and everyone gathers next to her.
Lazarka 5: You, hostess, open the boxshrub gates, let the lazarki enter. On this beautiful spring holiday we have come to sing and play for the health and luck of your family. For fertility and prosperity throughout the year!
The lazarki stand in a semicircle. From the copper with boxshrub branches placed on the ground, each lazarka takes a branch out and fates.
Lazarka 6: Let in this house - As much geranium in the forest, as many stars in the sky, so much health and palaces - life - honor - rich days!
Lazarka 7: Let the barns be full!
Lazarka 1: Let there be rain and prosperity in the fields and gardens!
Lazarka 2: Let the bees swarm! Let honey and sweetness be!
Lazarka 3: Let the bags be full!
Lazarka 4: Let as much the river sand is, as many children shout in this house!
Lazarka 5: Let the children sprout like the leaves in the forest!
Lazarka 6: Let the flower bloom - pure silver!
Lazarka 7: Let the house be full of wheat.
Lazarka 1: Let everyone in this home get a gift - life and fertility, health and joy.
/Song /
The hostess takes a basket of eggs. She takes an egg out of it.
The hostess: May the eggs I give you be a symbol of prosperity and fertility, of prosperity in our whole region. She hands over the basket. And she starts handing out the iron coins to everybody.
Hostess: And finally, be healthy as the the iron coin I give. May your siblings, mothers and fathers be healthy, may your grandparents be healthy. - May the sky be peaceful, may the people be happy. Let's be safe and sound next year to welcome you again!
Elena: Thank you, hostess! We will come again next year!

SAINT GEORGE'S DAY

A song for St. George's Day is sung by girls as they pick herbs and fate them. Unaccompanied.
Lassie 1: The first wreath for a splotch-faced lamb.
Lassie 2: The second wreath for a young shepherd.
Lassie 3: The third wreath for a whole herd.
Two older children or small ones dressed as mothers appear on the stage. The whole family also goes on stage.
The mother: Stick bunches of flowers… May we have a blessing from St. George. Stick flowers, daughter, in the garden for greater prosperity!
A melody plays and boys come on stage carrying beams to start making a swing. The girls decorate the swing with their flowers. A little boy hangs and bleats like a lamb on one of the beams carried by the boys. Other girls enter the stage and adorn the whole family.
The collector: Let's see now which girl will be first? - plays a sketch of weighing on a scale.
A bagpipe is heard and 4-5 boys appear on the stage, the first carrying a lamb. The host /of the family / of the house greets them with round bread, and the women give them a white towel, the girls adorn them with wreaths, and the lamb is decorated, too.
The host: Welcome, shepherds! Happy holiday to you! I greet you with bread with silent water mixed, baked by many maidens.
The shepherd: Early in the morning on St. George's Day I give you a lamb with my right hand and I give it to you from my heart
/dance by men /
The shepherd: This year will be even richer! Sheep will twin and give a lot of milk, and we will shear a lot of wool. The bread shows this.
He leaves the bread, takes a girl and puts her on the swing, and says to the shepherd:
The shepherd: Swing, swing, who swings on the swing?
All: …… swing on the swing.
The shepherd: And who will rock it?
Everyone:… .. will rock it.
Then another boy takes a girl and puts her on the swing and the words are repeated.
Everyone takes turn.
Dance and chain dance (horo). At the end of the dance, everyone leaves the stage.

BUTTERFLY

Background music plays. Six girls enter one side of the stage and six boys enter the other. They start whispering to each other. A scene of worrying that there is no water is played out.

Elena: Young and old people gathered in the centre of the village, but they do not dance, bagpipes and drums have been silent for days! The hot sun on the top of the mountain plays, everything on the ground dries up in silence and there is not a drop of water left in the rivers!

A girl dressed as a butterfly and several other girls dressed in costumes enter one side of the stage, they sing and dance, the girls play and sing a song, and the Butterfly prays for rain, she dances in front of them with a copper and basil, she dances and sprinkles water. On the other side enters the hostess of the house. The song is "Beautiful Rada comes on the road", which is performed walking along the road. With the beginning of the song, the boys leave the stage. At the end of the dance, the girls line up for the next dance and sing "Summer butterfly", or "Butterfly flies". The hostess of the house approaches the Butterfly, holding a sieve of flour with both hands. Background music.

The hostess: "Welcome, butterfly guests!", she raises the sieve over the butterfly's head and sprinkling, she calls for rain.

After fating of the hostess, one of the girls goes to the copper with water, she dips a bunch of basil and sprinling, she fates. All the girls take turns.

The hostess: Now let's see what the year will be like. Turn the sieve around, butterfly, and if it falls upside, the year will be full and rich, and if it falls upside down, the year will be heavy. / scene /

The hostess: "Well, the year will be full and rich!", the hostes gives the butterfly eggs, cheese, bacon, butter and flour. "Flour is given on this day, because everything is made of flour to feed people. Today you will collect a lot of flour, use it to make bread and give them in the village so that it is rich and all people to be hearty all year round. Fly, fly, butterfly, fly and let the God hear your prayers and send us rain. And may every gift from heaven be blessed to us. Here I have prepared more eggs, cheese, bacon and butter.

May you be safe and sound, butterfly, thank you for passing through our home!

Elena: Fly, fly, Butterfly! Fly through forests and villages! And pray to God to give us great rain!

Elena, repeats her text several times. During this time, boys and girls appear on both sides of the stage, as at the beginning, in the center of the village, repeating the same scene. After the third time, they continue Elena's text.

Child: Let wealth be: wheat, barley, beans!

Child: Let's the barns be full!

Child: Let everyone be hearty all year round!

Everyone dances horo dance!

CHRISTMAS

There is a musical background - "Good Christmas guests". The hostess (mother) enters and leaves the stage and she can be seen arranging the table.

The Hostess / Mother /: ”God, my time is never enough. I got up early, lit a stove, kneaded a loaf of bread with silent water, I baked it - she lifts the round bread, and speaks to it - but it turned out nice. And what a sun shone on it. Well that's my joy. I think I'm ready. I'll check it one more time. Here are the bowls of popcorn, dried fruits, walnuts, bread, sausage.”

What did our host do? He went to get wine and he has not come back yet. He will be late again.

A little boy enters the stage with a few pieces of wood in his hand.

Boy: “Mom, I brought you more wood. Shouldn't the fire go out today?”

The Hostess / Mother /: “That's right, my boy. Good for you! I already told you. On Christmas Eve, the whole family gathers around the festive table, on which there are lean meals, lots of dried fruits, nuts…. And in the middle of the table there is a round bread placed in which a coin and cornel tree are mixed. In the evening a fire is lit, which must burn all night. A large oak or pear tree, cut down and brought home by a young man, is placed in it. This tree is called yule-log. It is used to guess what the next year will be like.”

A rushing girl (daughter) enters the stage.

Girl: “Mom, my bread, my round honey bread is ready! It is decorated with raisins and candies! - a carol is heard – Let me see! - She leaves the stage and returns - Mom, carol-singers are coming here!”

Mother: “ I hear, I hear daughter, but why is your father still late?”

Boy: “Mom, let me go meet them!”

Mother: “No, you stay here, the gate is opened by the girl or the host when there are carol-singers. Come on, go daughter, go and invite the carol-singers.” - The girl comes out.

The host of the house enters the stage with a wooden wine pot.

The Host / Father /: “Here is the mulled wine ready. We are ready for guests already!”

A voice is heard behind the stage.

A carol singer, “Hosts, please, open, welcome good guests!”

Girl: “Welcome, come in, dear and welcome guests!”

Carol singers sing and enter the stage.

The owner: *he hands the wooden pot* “Come, come, sit down and rest, that you have walked a long way! Drink some to warm up! Cheers!”

/Authentic Christmas foretells begin /

Host: “Come on, daughter, won't you bring the bread.”

The girl goes to get the bread.

The hostess: Come on, my boy, get popcorn and stewed dried fruit and treat the carol-singers!

The boy takes from the table and treats the carol-singers. The girl returns with the bread and presents it to the carol-singers with a bow. The carol-singers takes the bread, kisses the host's hand, takes off his hat.

Carol-singers: “Fellowship, take off your hats, a prayer will be said!”

carol prayer

Let everybody says “Amen”! Amen!

The Host: “Take this stripe piece of cloth, with the silver coin. And in order the year to be rich, I also give you sausage and this bacon!”

Carol-singer 10: “Thank you host and hostess!”

As many words as we have said,
and how many songs we sang,
so much luck in this home to have!
Come on, let's go!
Leaving, carol-singers start singing

KUKER'S DAY

Kuker - elaborately costumed Bulgarian men, and sometimes women, who perform traditional rituals intended to scare away evil spirits
The custom begins in the morning with a ritual tour of the village by the group of Kukers and continues throughout the day. The kukers visit those hosts that invite them. As soon as they enter the yard, they bless the owners for health and prosperity throughout the year. The visit ends with a dance of the kukers accompanied by a bagpipe. Meanwhile, the men watching the dance try to steal the kukers' maiden.
The culmination of the custom is the ritual "plowing and sowing". Kukers plow at least three furrows, the plowman sows and calls for fertility and a good harvest throughout the year. The kukers roll in the plowed to "lay down" the wheat. Two girls in traditional costumes give ritual bread to the plowman, who breaks it into pieces and gives to those present.
A bagpipe plays behind the stage. Two girls enter from one side of the stage, one carrying a loaf of bread in her hand.
Constantine: Kuker plows and sows the ground, there is nothing left of evil! Kuker tosses and rolls, the chime lights up the sky, the heart conquers and wishes everyone health! Let Kuker's day comes with me!
Kukers enter the stage in a column of two, led by a white kuker, who enters and starts rolling on the stage. The Tsar takes wheat out of the bag and throws it everywhere / on the stage it is only played /. The kukers go around the stage three times, during which the barber pretends to shave and cut the host's hair, and the doctor examines him with headphones. The kukers arranges in a circle, the white kuker stands in the middle, leaves the stick and begins to challenge them one by one to fight. In the short battle, the white kuker falls to the ground and does not move, Kuker's maiden/girl or Kuker's "grandmother" go to mourn over him.
Kuker 1: Where a kuker plays, good health and prosperity shall be!
Kuker 2: As many herbs as there are in the forest, as many children in the swings!
Kuker 3: The more scales there are on the fish, the more coins there are in the bags!
Kuker 4: The more threads I have in my distaff-full of wool, the more money you have in your bags!
Kuker 5: As strong and healthy as the kuker's wooden yataghan is, as strong and healthy you will be!
Kuker 6: The heavier my tassels, the heavier the grains to make the year full!
Kuker 7: Let evil sink to the bottom of the earth, let good be king!
Constantine: Come on, give treats to the Kukers! - The girl hands over the bread. And now, let's get dance a horo dance. You have just sown, now let's tread so that the year is in full swing!

/ everyone dances horo /

SIRNI ZAGOVEZNI "PALI KOSH" PROSHKI (FORGIVENESS)

Constantine: „Let evil sink to the bottom of the earth, let good be king!"
Constantine: "Mom! ....". he goes to her and hugs her.
Mom: "Hello, my boy! Happy name day!"
Constantine: „Mom, you are dressed in a costume, and so am I, Elena, either. You are very beautiful! Mom, we found Grandma's chest and there are a lot of nice things in it! Do you want me to show them to you! Mom, where's my present?"
Mom: "Okay, let's get everything in order. First where is Elena, are you both still angry?"
Constantine: "She said she didn't want to play with me and she is upstairs in the room dreaming about something."
Mom: "Wait, we'll see now", she goes to the end of the stage and shouts, "Elena Elena!..."
Elena: a voice is heard, "Yes, mom! .. I'm up here! I'm coming now!"
Mom: "Come on, hurry up!, to Constantine , "These are my toys! Look, Grandma picked them all up! Tell her what it is!", she shows the kuker.
Constantine: "Stop it, mom, are you kidding! This is a kuker and chases evil away!"
Mom: "Well done, you know a lot!"
Elena: runs to mom, "Mom, mom, I love you very much! Why are you wearing this costume? Where's Daddy?"
Mom: "I want to be like you, and Dad went to the big fire to help Grandma. We will go there soon. I told you, our grandmother will dance on the fire. And now are you ready for the big surprise!"
Elena and Constantine: "Yes!"
Mom: "All right, give me your hands and say!", they hold hands and say together , "|Let the music play and let everybody play here!
Music is played and boys and girls in dance (horo) appear on the stage dressed in costumes. After the dance, the girls go to Elena, the boys go to Constantine, loud voices are heard.
Boys: "Happy name day!", they reach out their arms and hug.
Girls: "Happy name day!", they reach out their arms and hug.
The teacher, she has already appeared on stage, "Dear children, please pay attention!"
Elena and Constantine: "Miss!", they go to her and hug her- Miss!
The teacher: "Happy name day to both of you! We, from our group, never leave our friends both on holidays and in difficulties! That is why here we are today, deep in our Strandzha mountain. Let's thank Elena and Constantine's parents, who did everything possible to make this happen. Let's applaud them!", the children clap their hands, " I know that you are in a hurry to dance, I know that you all expect it to get dark and go to the big fire to see one of the greatest mysteries passed down for centuries, recorded in the book of world cultural heritage, existing only in our mountains. Fire dancing. People who dance on the fire barefoot.
But before that happens: I have an idea, watching our Constantine playing with the kukers, I really want to finish it today. Do you want that?"
Children: "Yes!"
The teacher: "Okay, but let's start from the beginning! Let's ask Elena and Constantine's mother to tell us.
Mom: "Sirni Zagovezni - this holiday is always celebrated 7 weeks before Easter and one week after Mesni Zagovezni.! This day is connected with the kuker's dances, with lighting and jumping over fires! Kukers chase away evil forces and bless for health and fertility! The carnival kuker's dances end with the rite "Pali-kosh", which marks the end of winter and the onset of spring. In the evening, everyone gathers around the table and asks for forgiveness!"
And after dinner, the games begin. Let's play a game first now, let's make a big circle on the ground now. This game is called "hamkane". In the past, a boiled egg, halva, was tied to a thread. They even tied burning coal, and made the children blow at it with all their strength. Now we will reach into Grandma's chest to see what we will find.", she opens the chest and pulls out a stick on which hangs a thread , "Now let's tie a piece of halva. Here, we tie it to the thread, like this. We are ready to start the game. Put your hands behind your back and stand up a little. I'm going to spin the halva thread, and each of you will try to catch it with your teeth. And the one who succeeds first will be healthy and happy all year round and will have healthy, strong white teeth! Ready! .... Here we go! We're going to do Palikosh now, but you're going to have to help me with that."
Mother: "Now it's time for forgiveness. Let the boys stand here, and here the girls", she divides them into two columns, " turn to one another, and kiss each other's hands. Forgive yourselves.
The children turn to each other and kiss each other's hands.

FIRE DANCES

A bagpipe is heard and a drum (fire dance horo) begins

Mother: "Come on, kids, it's time to go to the fire. First of all, let's find places in front and see everything."

The teacher: „Get up quickly in pairs and follow me!"

The procession gets on the stage and stands in a semicircle. Baba Zlata takes a rake and begins to play spreading the fire, first making a cross. Along with her movements, a light picture rises, first of the cross and then of the fire dance circle. Then Grandma Zlata goes and takes the icon and, lifting it high in front of her, goes forward to one end of the stage. At that moment, Elena comes out at the other end - she is dressed in a white shirt and barefoot with an icon in her hand. The drum stops and the bagpipe plays softly as a background. The stage becomes gloomy so that the audience can see only the fireball, the grandmother and Elena. It is nice to have two followers here for them. The stage shall be magical, almost unreal. Everyone else is standing still.

Elena: "Everyone is talking about grandma today! As she quietly enters and leaves on her toes, at home or in the yard, she keeps walking and tidying up. From morning to evening she doesn't stop even for a moment, and when she decides to rest, colorful threads - she winds ball by ball. She winds and talks…

Baba Zlata: "The ball is like life, day by day it unwinds until it comes to an end.

Elena: "Everyone is talking about grandma today! The way she crosses herself in front of the icon every morning as if mesuring the time with her fingers. The way she sings quietly standing on the doorsteps with her eyes to the sun, still hoping somebody to return…"

Everyone is talking about grandma today! No matter what happens at home, she always stands by her children, and instead of scolding, she forgives everything with a smile.

Everyone is talking about grandma today! As she sits in front of her sewing machine in the evening, she embroiders white shirts. She sews and knits and doesn't ask about the time.

Everyone is talking about grandma today! The way day by day, through dragon houses she walks. The way a bagpipe leads her through fairy meadows, the way she picks herbs and talks to them. The way she dances a fire dance and as soon as the icon turns to the sky, the God Himself leads her by the hand, and through the fire He talsk to her quietly. And when they ask her about Strandzha, she will answer them:

Baba Zlata: "Have you not seen the green smile of the Strandzha periwinkle and the green fire of the trees ... These are her clothes! You have not seen the river tear the bosom of the mountain, and then free, it rushes down! This is her urge! Have you not heard the unstoppable joy of the song from the sudden rain, the song that echoes along our footsteps, the song that sprang straight from the heart. This is her voice!

Have you not seen the way Strandzha sunset ignites a fiery fire-dance choir and your bare feet lead you through the embers with faith in the good! This is my Strandzha - "Fiery and eternal"!

Elena: "Everyone is talking about grandma today! And I, Saint Constantine and Mother Elena, pray for your intercession before God. Give me strength and faith to become a fire dancer like my grandmother and stay in Strandzha forever!

The bagpipe and drum start a fire horo dance, Elena enters the fire and starts dancing.

Baba Zlata: "Bless and protect God, our whole Bulgarian family! Long live today! And tomorrow!

And forever and ever! Amen!"

Granny Zlata enters the fire and they dance together. Slowly the picture changes and everyone starts dancing. After the dance, everyone, as in the beginning, stands as if for a photo.

Narrator's text about Strandzha

What is this green expanse that rises up to the sky, as if to provoke the blue.

The green tops of the oaks, the green dank places, the green meadows, and that enchanting color of the periwinkle. And these white roads, on which it seems to you that the horses of Indzhe and Valchan Voyvoda are still stamping.

Strandzha… And these songs, which drizzles like spring rain, sung together with the drums and bagpipes, at the dancing grounds and squares. A long-lasting land of fairies and dragons, a long-lasting land of legends and myths, in which the scorching sun gives birth to our dreams. Land of ancient temples and sanctuaries, which keep that prayer gushing from the heart, a prayer that purifies the soul to this day.

Strandzha - fiery and eternal.

Strandzha - our past, our present and future.

Strandzha …

Final

NAME DAY - Constantine and Elena

On the stage: the house of grandmother Zlata, who has two grandchildren - Constantine and Elena. Elena rushes to the stage. Constantine enters the stage with full-bottomed breeches, a shirt and a fur cap, he pulls and drags a large belt on the ground, which he tries to wrap around himself.

Constantine: Look at me, look at me, little sister. I may be a little funny, but I really like Grandma's gift. Do you like yours? I forgot. Happy name day! I had to start with that. Will you help me put it on?

Elena: She doesn't look at him at all

Constantine: I know, I know why you are so angry, but if you help me, I promise I will give you my tablet with so much Internet on it.

Elena: I don't want anything from anyone. I want to go home. And stop this nonsense.

A mobile phone rings. Constantine drops off the belt, which continues to drag on the ground. He goes to the table and picks up his mobile phone.

Constantine: It's Mom! ... Come quickly! – He turns on video connection.

Mom: Hello, dear children. It's 3rd June. What holiday is it today? And who has a name day, tell me quickly?

Constantine: I will say, I will say! We have, mom. Today is St. Constantine and Elena.

Mom: Well done, well done to you! May your names be glorious and bring you much strength and goodness. Do you know that mom and dad love you very much?

Constantine: Mom, mom, mom I want to tell you something. Grandma surprised us today. Imagine, instead of jeans and T-shirts this morning I found full-bottomed breeches, a belt and a fur cap by the bed. And Elena has a full Strandzha costume.

Mom: Listen to me, I need to tell you something important. On this day from ancient times in our Strandzha mountain in order to pray to St. Constantine and Elena for lots of kindness, people gather and dance on the fire. They are called fire dancers. Your grandmother is also a fire dancer, so don't bother her today! You are already grown-ups and help your grandmother!

Constantine and Elena: Yes, mom!

Mom: Okay, see you soon!

Constantine and Helena: Bye, mom.

/A bell rings, a bagpipe and a drum play. The grandmother dances on the fire/

FILEK games

Character 1: From unknown time - Strandzha - a beautiful, slender, bonny lassie keeps her wealth forever. Games and songs filled the centre of the village and the meadows.

Character 2: These games come from afar and make everything easy.

Character 3: And to prove to you how good our Strandzha is, I will tell you… Even if the music if forbidden during the Great lent, she keeps Filek's games for celebrations and guests in her bosom.

Character 4: They are not played at other times. As the old say here, "Let the young play! It is their time now and we were like them. Let them sing and play".

Character 5: Let's sing and start our game. Let everyone listen how they will be presented in the singing competition.

Filek's games begin – you fancy somebody, you joke with them. Girls in costumes also enter the stage.

Participants hold hands or pieces of cloths, line up in pairs in a column, forming an arc, and slide in pairs under the arc from back to front until they line up several times. During this time the song is performed: Filek / Spring of beauty and love to the country - 1969 /

On a green meadow all the girls and boys gathered, to play Filek, /2 / Filek – taking fast steps, taking fast steps and spinning around, /2/ spinning around and clapping.

Character 1: Let's play the ring!

Children line up in a circle, one child is outside the circle and another child is in the circle. As the children sing: Who has the ring, let him appear first. The child in the circle holds the ring and leans over everybody, then leaves the ring in one of the squatting children. Then the child who is out of the circle starts searching who has the ring, and the others sing: Run, run ring, run so they don't catch you.

When the child finds out who has the ring, he stands outside and starts searching the ring.

Character 3: Come on, come on, let's play leapfroge! Boys line up and start jumping.

ECE AND LAVENDER FAIRY

SCENARIO-1

Ece, who will move to Edirne from the house where they lived for a long time due to her father's job situation, is picking up her belongings. Although she behaves neatly , she appears to be reluctant.

After a long preparation process, she picks up her puppet and takes a break.

ECE : Don't look at like that, İbiş, It is not that I don't want to go. No , I'm not slowing down my work. I'm just thinking. What am I thinking ? I'll always keep in touch with my friends here but my dance class is interrupted. I'll be very upset if I can't continue when I'm gone.

Ece's mother knocks at the door and she enters the room with a plate of fruit she has prepared. She sees Ece is sulky.

MOTHER: Good for you my daughter , you have packed well. But we are a little bit tired ?

ECE : No mum. I'm not tired. Do you think I'll get used to Edirne ?

MOTHER: Of course , You will get used to. Believe me you 'll like Edirne. Now don't think that. Go to the bed after you finish your work. You know we leave tomorrow.

ECE : Ok. Mummy . Good night .

MOTHER: Good night to you too, my beautiful daughter.

Mum leaves the room. Ece finishes her work and lays on her bed thoughtfully.

*After a while, she falls asleep. When she opens her eyes, s*he sees her puppet İbiş and the *fairy shining in her purple dress alive . She asks fairy in surprise.*

ECE : Who are you ?

FAIRY : Hi , Ece, don't be scared. I'm the lavender fairy. I wanted to take you to a trip when your puppet told me that you were thoughtful.

ECE: Trip ? Where ?

FAIRY : To Edirne .

ECE : We can't

FAIRY : Why ?

ECE : We are already going to Edirne tomorrow.

FAIRY : I know. But this journey will be different. Come on hold my hand, come with us.

SCENARIO-2

Although Ece is a little bit nervous she holds İbiş and Fairy's hands. And they fly off to journey. Ece, who sees herself walking on the clouds, notices her puppet İbiş with surprise and excitement.

ECE : Ibiş ? How did you become so big and talk ?

İBİŞ : I had to do something when you were so thoughtful and sad. So I asked the Lavender Fairy for help. I look beautiful, don't I?

FAIRY : Come on guys, let's get hurry. Ece , take that Edirne Red shawl . I don't want you to get cold. It suits you.

ECE: I love red colour very much. But this tone is much better. Thank you.

FAIRY : Hold on tight !

Music plays, the Fairy, İbiş and Ece leave the stage flying.

Scene changes.

Kakava festival are recreated.

Those who dance in their colourful clothes, musicians, peddler, everyone is happy at the festival.

The Fairy , İbiş and Ece enter the scene.

ECE VE LAVANTA PERİSİ

Ece sees the festival area and leaves herself dancing with surprise and excitement. Everybody gathers around Ece and starts dancing. Ece gets tired , she gets back and starts watching. At that time, the dancers who act like brides come on stage. They dance together with the dancers who act like brides. The brides surround Ece and turn around her, showing the mirrored side of the brooms. Ece fixes her hair and her shawl looking in the mirror, joins the dancing. All the dancers leave the stage.

Ece , the Fairy *and İbiş stay at the stage.*
İBİŞ : Eeeee , here you have , almond paste , eat it . You must be tired.
ECE : Yummy! It is delicious.
FAIRY : Come on ! It is time go back .
ECE: But, we were having fun. Besides dancing felt me better.
FAIRY : Don't worry, Ece. When you come to Edirne you can dance at the festivals every year.
ECE: Hurray ! let's go back . I need to wake up early.

SCENARIO-3

The Fairy holds Ece and Puppet's hands and they fly back home.
The fairy puts Ece in bed and covers her up.
ECE : Thank you Lavender Fairy. You made me really happy. I'm glad to have you.
FAIRY : Don't thank me , thank İbiş. When you are in Edirne , if you come to lavender fields we will be seeing each other. (The fairy leaves , Ece notices the shawl and calls her)
ECE : Heyyy ! you forgot the shawl . She didn't hear me .
(She puts the shawl by the bed and goes to bed) Thank you İbiş. I'm glad to have you.
İBİŞ: I thank you Ece. I'll be there for you just as you've always been with me.
When you go to Edirne, you won't leave me , will you ?
ECE : It won't happen. You are my only İbiş. Good night.
İBİŞ: Good night.
Ece falls asleep. Scene is like before the fairy arrives. İbiş *also turned into former himself. The only difference is that the shawl rests by the bed. It is morning , mum calls Ece.*
MOTHER : Ece ! Come on , wake up. We will have breakfast and then we will set off.
ECE: Coming mum !
Ece gets out of bed in a hurry. She rushes out of the room suddenly. Then she comes in again.
She takes the thing she forgot and goes out in a hurry. She comes in again because she forgets something else. She sees the shawl just as she about to leave.
ECE: Wait for me Edirne. I'm coming.
She puts the shawl around her neck and leaves the room acting and dancing like a lavender Fairy .

MİÇO IS IN EDİRNE

SCENARIO-4

While Captain Rüstem was navigating the ship through its route at the helm , Miço came in breathless.

CAPTAIN : Where have you been ? You were just supposed to bring some water.
MİÇO: I 've come captain .
CAPTAIN : What is this , son ?
MİÇO: A glass .
CAPTAIN : Why is it empty ?
MİÇO: Aa! Is it empty ? I've forgotten to fill it .

Miço went out with the glass in his hand. After a while he came back breathless with a carboy.

CAPTAIN : Miço, What is this ?
MİÇO: A carboy Captain !
CAPTAIN : How can I drink water from a carboy ?
MİÇO: It is right . You need a glass , don't you ? Ok. I will leave it here and bring a glass .
CAPTAIN: What do I do with an empty glass my son , where is your mind ?
MİÇO: Where is my mind ?
CAPTAIN : I'm asking where you mind is.
MİÇO: Will I bring my mind and glass now?
CAPTAIN : No , son !
MİÇO: In that case I'll bring a glass without mind
CAPTAIN : No way !
MİÇO: I'll bring a smart glass , new technology .
CAPTAIN: No , son ! I don't mean that . I mean you have something in your mind .
MİÇO: Yes , while I was coming I bumped into the door. Is it stuck there ? Let me get it back right now.
CAPTAIN : I don't mean it Miço . I'm trying to say that you look very thoughtful.
MİÇO: Don't ask me Captain . My close friend Selim invited me to Edirne. I'm so excited because it will be my first visit to Edirne.
CAPTAIN: Edirne ? I love Edirne. Ord.Prof. Süheyl Ünver says everything finishes but not Edirne . How right he is .
MİÇO: Captain , Do you want to come with me ?
CAPTAIN : It would be amazing. But if I don't dry out of thirst.
MİÇO: Hurrayyyy ! We are going to Edirne . I'll put some water and bring immediately . Our route is Edirne.
CAPTAIN : Silly boy !

The scene changes. Selim meets Miço and Captain in Edirne.

MİÇO: Selim we are here ! This is our Captain Rüstem . And Captain Rüstem this is Selim our captain in Edirne.
CAPTAIN : Nice to meet you , Selim .
SELİM: Nice to meet you , too , Captain . Welcome. How was your trip ?

MİÇO IS IN EDİRNE

MİÇO: It was fine. But I was too excited to stop where I was .
CAPTAIN : Yes , but here we are at last , Miço .
SELİM: I'm glad you are here . We are invited to a nice place this evening.
Let's go !
MİÇO: Let's go .

SCENARIO-5

Scene changes. They are guests in a house, drinking tea and 'helva' is being served. In the corner , musicians sometimes play their instruments, the guest around the stove in the middle signs folk music. And sometimes they dance ' Hora ' and 'Karşılama '. Selim, Captain Rüstem and Miço drink tea , eat 'helva' and join chatting.
CAPTAIN : Do you know the folk song 'Edirne'nin Ardı Bayler' ?
SELİM: Wouldn't we know , Captain ? Do you know the story of it ?
CAPTAIN : No , I don't know its story.
MİÇO: I don't know its story ,either , Selim. I haven't listened the song before.
SELİM: Let me tell you then. In old times, there was a family who was considered from Edirne notables ,called Hacıoğlu . One of their children was a young man Mestan. Mestan falls in love with a girl who was called 'Dankile-Dankilo from Edirne' or ' From Mora ' . The family heard about it and they didn't approve their relationship , they thought she wasn't right for him. Dankilo and Mestan knew that their families wouldn't change their mind and approve their happiness . So they decided to leave the city and go somewhere else. They decided to run away through Meriç to Rumeli but at the end they couldn't come together.
While the story is being told , the folk music is being played.
MİÇO: It is very emotional song. I loved it.
CAPTAIN : When I learnt its story it meant a lot to me . Thank you Selim.
SELİM: You're welcome , Captain .
While they are having a chat , a tray is brought in . Selim stands up .
SELİM: How much do we owe you ?
Selim leaves some money on the tray. Then everybody puts some money and leave . Selim gave 'Edirnekari Chests' as presents to Captain and Miço .
SELİM: They are for you .
CAPTAIN : Are these 'Edirnekari ' ?
SELİM: Yes, Captain Rüstem .
MİÇO: What is ' Edirnekari ' ?
SELİM: An Art of decoration which belongs to Edirne. It is painted using vegetables dyes on wood, cardboard and leather, and has handcrafted carvings.
MİÇO: Thank you Selim .
Wow ! Captain ,yes everything finishes but not Edirne.

GRANDFATHER RÜSTEM

SCENARIO-6

Ayşe and Ali have just started summer holiday. They ended one of the traditional breakfast chat with pleasure at the breakfast table with mum and grandpa.

MOTHER: Come on children , let's put the things away from the table and wash your hands.
ALİ: Ok , mum . (He starts picking the things on the table)
AYŞE: But , mum , I have got something to do , Can you do it without me ?
ANNE: No , we can't dear . Help, it will take just two minutes, what will happen ?, let's do it together.
GRANDFATHER : Don't tell her to do , she has work to do . Instead of her I'll help you (While he is picking the things on the table) but in one condition. If you make me a cup of coffee as soon as you finish your work. After I clean up the table I will tell my youth stories. Is it ok ?
ALİ: Hurraayyy !
AYŞE: My lion Grandpa . Of course it is ok . (she hugs and kisses him)
MOTHER : Ah dad ! You did it again .
AYŞE: How do you want your coffee , grandpa ?
DEDE: with lots of foam and without sugar , as usual .
AYŞE: I'm doing my work right away .(She runs in her room)
After Mum , Grandpa Rüstem and Ali clean *up the table , mum and Ali start washing the dishes. Grandpa goes to the living-room and starts reading newspaper.*
*Ay*şe does her work and goes to the kitchen and makes coffee.
GRANDFATHER : Is coffee ready , children ?
AYŞE: I'm bringing now , grandpa.
ALİ: Come on grandpa start now.
DEDE: Wait for a while . Let the coffee comes .
AYŞE: Coffees are ready . (She brings coffees)
ALİ: Come on grandpa . We are looking forward .
GRANDFATHER : *(He takes a sip from the coffee and stands up. He starts saying ' mani ' pretending the men who say 'mani' at the wrestling square .)*
Allah Allah İllallah
Warriors are in the square ,
One is stronger than other ,
One is white ,one is black ,
God give strength to each of them .
The scene changes. In Kırkpınar Square , wrestlers, drummers , zurna players and 'cazgır' are on the stage. ' Cazgır ' continues the ' mani '

GRANDFATHER RÜSTEM

SCENARIO-7

CAZGIR: This square is warrior square,
Many strong warriors have been here
Passed away drinking bitter and sweet water
Allah Allah İllallah,
All together to our warriors
Give applause , ' Maşallah ' .

Wrestlers start wrestling . We hear Grandpa telling the story as the drum and 'zurna' is being played music.

GRANDFATHER : According the legend, in 1346, when Orhan Gazi returned from an expedition , the soldiers took a break in Samona. 40 wrestlers started wrestling. In the wrestling that lasted for hours , the brothers called Ali and Selim could not beat each other. Then on a Hıdırellez day , the same couple started wrestling again in Ahıköy near Edirne. Brother wrestlers , who could not defeat despite wrestling all day, continued to wrestle under the light of candles and lanterns throughout the night. Years later , when they went to the same place, they saw a lush spring where the two wrestlers were buried.
After that , the people call the area ' Kırkpınar ' in the memory of the wrestlers .
After the conquest of Edirne, Murat I established a wrestling lodge in Edirne and from then , wrestling has become a tradition every year.

ALİ: Woww ! So it has been going on ever since. **GRANDFATHER :** OK, my grandson .I think Kırkpınar has no other example in the world.

AYŞE: Grandpa , Shall we go and watch the wrestling ?

ALİ: We can have photo taken with wrestlers.

MOTHER : We were going to tell you after your father came from work , but it is ok. We already booked our tickets .

AYŞE : Hurraayyy !

MOTHER : But not just Kırkpınar we will also visit somewhere else.

AYŞE: *(in an excitement she asks)* Are we going to seaside ?

MOTHER : No

ALİ: To the recently opened big amusement park ?

MOTHER: No, you didn't know again .

AYŞE: Ok, I found . Since you say it is a surprise , my grandfather will take us to a scout camp. *(boasting pretends as if she wins the competition against Ali)* . The big scout Ayşe is going back to camp.

ALİ: How can you become the big scout ? You have forgotten to put out the fire many times. Yes, it is right . The camping idea is good for you as you have a lot to learn from talented scout Ali .

AYŞE: Talented scout . You learnt how to light fire from me.

MOTHER : Ok. Stop arguing. We are going somewhere else.

ALİ: Where ?

MOTHER : Where you grandfather and grandmother met.

ALİ,AYŞE: ' Bocuk Night '.

GRANDFATHER RÜSTEM

SCENARIO-8

Scene changes. Bocuk Night is perpormed with Masks and Costumes. Grandfather's voice continues in the background.
GRANDFATHER : We wore white sheets and painted our faces with our friends to celebrate Bocuk Night, on the coldest night of January, as we did every year when we were young. According to the tradition ,we were scaring people saying 'Bocuk is coming, Bocuk is coming', knocking at the windows and door. At that night , villagers cook pumpkins and offer everybody. That year, your grandmother was also got ready to celebrate Bocuk Night. She was so scared when she first saw me. Then we laughed together , so how we met that way.
Scene changes into home again. While grandfather was telling his story all of the family were listening in an excitement. Ali and Ayşe are laughing as they hear their grandmother was scared when she saw their grandfather. At that time grandmother comes homes with shopping bags. She leaves shopping bags in the kitchen and calls children.
GRANDMOTHER : Good guys , I can see you are enjoying yourselves.
AYŞE: Grandma , grandpa was telling us the story of how you met .
MOTHER : Can we listen to the henna night from you, mommy ?
GRANDMOTHER : *(Comes in the living-room in an excitement)* Ah ah! Children , we had a legendary wedding and henna night .

SCENARIO-9

Scene changes. On the stage , henna night is performed. Grandma continues telling the story .
GRANDMOTHER : In old days , henna night used to start on Tuesday nights and finish on Friday nights. In the girl's home , that night which was arranged among women, they used to sing songs and tell 'mani ' playing tambourine and small drum
During the henna night, which took place in the courtyard in good weather and inside the house in the cool weather, a red henna cloth with scales and beads on the edges was covered on the bride's head. The mixed henna was brought from the groom's house was put in the palm and feet of the bride , so the henna ceremony would end.

The scene changes into a home . Ayşe moves as if she is at henna night. She stops suddenly as she understands the story ends. She sits in the armchair with a sad face.
Everybody looks at her but she doesn't notice them. She startled as her mother asks a question.
MOTHER : Ayşe? What's up? Why do you sulk your face ?
AYŞE: I've never been in an henna night. , Mum , I wish I could go to the henna night .
Mum and Grandma come to eye to eye and smile .
MOTHER : I think you are on a lucky day .
AYŞE: Why mum ?
MOTHER : Your grandma will tell you that.
GRANDMOTHER: Do you remember , there was Hatice in our village?
When we go to Edirne she will have henna night. You can come with us.
AYŞE,ALİ: Hurraaayyyy , We are going to Edirne .

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

EUROPEAN UNION

Sustainable tourism